

סו 7 5776
תשרי
תשע"ו
קובץ לחיזוק ההתקשרות

קובץ חג הסוכות

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת
"תומכי תמימים ליובאוויטש המרכזית"

ברוקלין, ניו יורק

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה - שנת 'הקהל'

הַקָּהֵל אֶת הָעַם הָאֲנָשִׁים
וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף
לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וְלְמַעַן יִלְמְדוּ,
וַיֵּרְאוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם

בהכנת הרשימות הנדפסות בקובץ זה, הסתייענו רבות ברבנים החסידים:
הרב **לוי** שי' **גרייזמן**; הרב **מאיר** שי' **הארליג**; הרב **מיכאל אהרן** שי' **זליגסון**;
הרב **משה** שי' **זקליקובסקי**; הרב **שלמה** שי' **זרחי**; הרב **יואל** שי' **כהן**;
והרב **חיים יהודא** שי' **קרינסקי**
תודתנו החמה נתונה להם על שהקדישו לנו מזמנם היקר, ובחפץ לב ובמאור פנים
שיתפו אותנו בזכרונותיהם וידיעותיהם
כמו־כן הסתייענו בסדרת 'ימי מלך' בעריכת הרב **מרדכי מנשה** שי' **לאופר**

התמונות המתפרסמות בקובץ זה, הינן מארכיון

The Living Archive

של חברת **Jewish Educational Media**

The Living Archive הינו פרוייקט לשימור ותיעוד התמונות, הוידאו והאודיו של הרבי
תמונות אלו הינן תחת זכויות היוצרים הבלעדיות של **Jem**

פתח דבר

אחינו תלמידי התמימים,
שלום וברכה!

הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף
לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וְלְמַעַן יִלְמְדוּ, וַיֵּרְאוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם

לקראת יום טוב ראשון של חג הסוכות, ובהמשך לקבצים שהופיעו לאחרונה ונתקבלו בשמחה, מוגש קובץ זה (ד-טו) לחיזוק ההתקשרות, לפני קהל תלמידי התמימים ואנ"ש, שנקהלו ובאו לחסות בצילא דמהימנותא בחודש השביעי, המושבע והמשיבע דשנת "הקהל", בחצרות הקודש של רבינו נשיאנו, הוד כ"ק אדוננו מורנו ורבינו זצוקללה"ה נבג"מ ז"ע.

בשנת הקהל תשמ"א, בליל ראשון של יום טוב לאחר תפילת ערבית, פנה הרבי אל הקהל ופתח באמירת שיחה בה עורר על-כך שבימינו, כשמצוות "הקהל" ושמחת-בית-השואבה אינן כרוכות בפעולה גשמית, הרי יש להתחיל בהן בשיא ה'שטורעם' כבר מיומו הראשון של החג. לאחר השיחה החל הרבי לנגן "אתה בחרתנו" כשהוא מניף את ידו במרץ, והקהל החל לשיר ולרקוד בשמחה גדולה שלא פסקה במשך כל ימי החג, ונמשכה אף על משך השנה והשנים כולן.

לאור דברים אלו, כחסידי הנמצאים בשנת "הקהל", בחצר המלך, ובפרט ביו"ט ראשון של חג הסוכות, שומה עלינו לחזק את ההתעוררות בעניין "הקהל", "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה'".

בקובץ שלפנינו:

א. **"דבר מלכות"** – שיחות הרבי מימי חג-הסוכות תשמ"ח, אודות העבודה הנדרשת מיהודי בשנת "הקהל", עם עצמו ועם הזולת.

ב. **"דללים של שמחה"** – רשימה מקיפה, הסוקרת לראשונה את התוועדויות שמחת-בית-השואבה עם הרבי לאורך השנים, החל משנת תר"צ, ועד להתוועדויות 'לבני הישיבות' שהתקיימו החל מבוא הרבי ל'חצי כדור התחתון', בליווי ריבוי מסמכים ופניני חן.

ג. **"קבץ תלמידים"** – תיאור מיוחד, מלווה בתמונות מרהיבות ובמסמכים, על התנועות חול-המועד-סוכות תשל"ז שיועדה לתלמידי של"ה. ההתנועות, שהתקיימה ב'אתערותא דלעילא', והרבי אף כתב בכתב-יד-קדשו את סדרה, סגורה הייתה לילדים ומדריכיהם בלבד. הרבי נשא בפניהם שיחות קודש, העניק להם 'כוס של ברכה' והניף את ידו לכל-אחד-ואחד לשלום.

ד. **"אנכי והילדים"** – תיאור על כינוסי הילדים שנערכו לאורך השנים בימי חול-המועד-סוכות בבית חיינו, כשבסופם היו הילדים עוברים בפני הרבי שהניף להם את ידו לשלום.

ה. **"קדשנו במצותיו"** – רשימה ראשונית ומקיפה על הנוהג המיוחד לפיו זכו החסידים לברך על ארבעת המינים של הרבי מדי שנה בשנה, בליווי סיפורים, ביטויים ומאורעות מיוחדים בהקשר לכך לאורך השנים.

ו. **"רגשי קודש"** – רשמי ביקור נלבבים ורוויי רגש שהעלה על הכתב הרב יעקב-יוסף ע"ה רסקין מחודש תשרי תשט"ז, בו נסע לראשונה לכ"ק רבינו (חלק שלישי).

ז. **"בבירת ליבאוויטש"** – יומן מרתק ורווי גלויים מחודש תשרי תש"כ אצל רבינו, שנכתב על-ידי הרב אברהם-חנוך ע"ה גליצנשטיין, וזכה להגהתו המפורטת של הרבי. היומן פורסם בחודש תשרי תשכ"א, וכעת אנו מפרסמים את כולו, לצד צילומי ההגהה של הרבי (חלק שלישי).

הננו מלאים תקוה וביטחון, אשר במהרה ממש נזכה להתראות עם אבינו רוענו כ"ק רבינו נשיאנו, ויגאל אותנו מהגלות המר ויקהילנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש, ועוד בחודש החגים הזה נזכה לראות מלך ביופיו, בעבודת הקודש של רבינו נשיאנו, מתוך שמחה הכי מלאה, בגאולה האמתית והשלימה.

ועד תלמידי התמימים העולמי

*ערב חג הסוכות, תשע"ו
שנת 'הקהל' – ופרצ"ת
ברוקלין נ.י.*

דבר מלכות

א הקהל איד

כל אחד ואחת מישראל, האנשים והנשים והטף, יכול וצריך לקיים תוכן העבודה ד"הקהל", ועד שמציאותו של כאו"א מישראל נעשית מציאות של "הקהל", ובאופן שניכר בגלוי - "לעיני כל ישראל" - שהוא "יהודי של הקהל" ("א הקהל איד"), "איש של הקהל", "אשה של הקהל", או "ילד של הקהל".

עפ"ז מובנת ההדגשה ע"ד שייכותה של הפעולה בעניני "הקהל" לכאו"א מישראל. ובהקדמה:

כל עניני התורה ומצוותי ניתנו לכאו"א מישראל באופן שיוכל לקיימם בפועל ממש, כמ"ש "לא בשמים היא גו' ולא מעבר לים היא גו'", אלא, "קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו", ולא עוד, אלא, שניתנו לו הכחות לקיימם בתכלית השלימות - "כמצות רצונך", עד להתגלות אמיתת רצון העליון, הרצון דעצמות ומהות, אשר, "למעשה ידיך תכסוף", כביכול.

אמנם, ענין זה הוא בהדגשה יתירה במצוה שתוכנה הוא התאחדותם של כל ישראל, וקיומה הוא ע"י כל ישראל ממש - "הקהל את העם האנשים והנשים והטף", להיותם בעצם מציאות אחת.

ומעלה נוספת בזה - בזמן הזה, כשאינ אפשרות לקיים את המצוה כפשוטה, כמו בזמן שביהמ"ק הי' קיים:

בנוגע לענין הקרבנות - הנה, בזמן שביהמ"ק הי' קיים הקריבו קרבנות רק בביהמ"ק, ובהשתתפות כו"כ יחדיו, "כהנים בעבודתם ליום בדוכנם וישראל במעמדם".

ואילו בזמן הזה, שאי אפשר להקריב קרבנות בביהמ"ק - "קלקלתנו זוהי תקנתנו" - שע"י התפלה, "תפלות כנגד תמידין תקנום", נעשית עבודת הקרבנות (ברוחניות), כל פרטי העבודה דכהנים ליום וישראלים, ע"י כל יחיד מישראל, בכל זמן ובכל מקום (גם בלילה וגם בחוץ לארץ), אנשים נשים וטף, עד לקטני קטנים, החל מאמירת "מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתי בחמלה רבה אמונתך" - היסוד דכל עניני התפלה, ברכות השחר כו', תפלת העמידה כו', עד לסיום וחותם ד"אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך".

ועד"ז בנדו"ד, שמכיון שאי אפשר לקיים מצות הקהל כפשוטה, במעמד כל ישראל בביהמ"ק - הרי אדרבה, "קלקלתנו זוהי תקנתנו", שכל אחד ואחת מישראל, האנשים

והנשים והטף, יכול וצריך לקיים תוכן העבודה ד"הקהל", ועד שמציאותו של כאו"א מישראל נעשית מציאות של "הקהל", ובאופן שניכר בגלוי - "לעיני כל ישראל" - שהוא "יהודי של הקהל" ("א הקהל איד"), "איש של הקהל", "אשה של הקהל", או "ילד של הקהל" (כמדובר לעיל).

זאת ועוד:

קיום מצות הקהל כפשוטה (בזמן שביהמ"ק הי' קיים) - אינו אלא פעם אחת, במוצאי יו"ט הראשון; אבל תוכנה בעבודה הרוחנית - הוא בכל ימי הסוכות, ונמשך גם בשמע"צ ושמח"ת, ובשבת בראשית, ובכל הימים שלאח"ז שבהם "פורקים את המטען" דחודש השביעי (כפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו), על כל השנה כולה, שנקראת "שנת הקהל", ויתירה מזה - "כל הימים אשר הם חיים על האדמה".

•

ולכן, מרבים לדבר ולהרעיש אודות הענין ד"הקהל" במשך כל ימי חג הסוכות, ומבקשים ומציעים - הצעה נפשית - שכל בני"י יתאחדו "כאיש אחד בלב אחד" בהענין ד"הקהל".

ויתירה מזה: כאשר פוגשים יהודי, מקדימים לברכו בענין ד"הקהל" עוד לפני שמזכירים הענין ד"מועד" - אע"פ שלשון הכתוב הוא "במועד גו' בחג הסוכות גו' הקהל את העם", תחלה "מועד" ואח"כ "הקהל" - כדי להדגיש ש"הקהל" הו"ע עיקרי בכללות המועד (לא רק ביום המיוחד שבו קיימו מצות הקהל בפועל), עד כדי כך, ששלימות ה"מועד" תלוי ב"הקהל", היינו, שע"י הפעולה ד"הקהל" באים גם לשלימות ה"מועד".

ותוכן הברכה שמברכים איש את רעהו בקשר לענין ד"הקהל" - שתהי' הצלחה רבה בפעולות ד"הקהל", הן בנוגע לעצמו, להקהיל את כל פרטי עניניו, שהם בדוגמת "האנשים והנשים והטף", כולל גם "גרך אשר בשעריך", דקאי על הפעולה בחלקו בעולם ("שעריך"), והן בנוגע לפעולה עם הזולת, כל אלו שיש לו השפעה עליהם, להיותו המנהיג שלהם, בדוגמת ה"מלך" (כאו"א לפי ענינו), ובאופן שפעולה זו תשפיע על כל הימים שלאח"ז, כנ"ל.

ומובן, שהתכלית והמטרה דאריכות וריבוי הדיבור בכל הנ"ל, היא - המעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר", שכן, המעשה הוא "אבן הבוחן" שמאמת שהענין חדר בפנימיותו כו'.

ומכיון שכן, הרי, לפי ערך אריכות וריבוי הדיבור צ"ל גם ריבוי המעשה - כלשון המשנה "רוב המעשה" (כפי שמבאר הרמב"ם בפירוש המשניות, ובתוספת ביאור - ע"י רבינו הזקן באגה"ק), כלומר, שלאחרי כל מה שעסקו בעניני "הקהל" עד עתה, צריכים להוסיף בזה עוד יותר, ובאופן של ריבוי כו'.

וכבר דובר בארוכה ובפרטיות בנוגע לדרכי הפעולה - ע"י ההתאחדות דרבים מישראל, הן יחידים, והן מוסדות וארגונים, ישיבה, תלמוד-תורה, בית- כנסת ובית-

מדרש וכיו"ב, עי"ז שהעומד בראש (ולדוגמא: רב בקהילתו, גבאי בביהכ"נ, וכיו"ב), או בעל השפעה וכו', יקהיל את אלו השייכים אליו, החל מפעולתו של כאו"א בנוגע לבני משפחתו.

ומה טוב - כדי שיהי' באופן של קיום - שיתקבל גם אישור ותוקף בכתב (שפלוני בן פלוני החליט להצטרף ולהתאחד בענין ד"הקהל"), ובהקדם האפשרי, בחול המועד עצמו - אלה שכותבים בחוה"מ בלאה"כ, ואלה שאינם כותבים בחוה"מ - יקבלו על עצמם בדיבור בפני ג' אנשים מישראל, כדי להבטיח שהתחייבות זו תבוא לידי מעשה בפועל "כל הימים". ובחול המועד יכולים לנצל גם את אמצעי התקשורת ע"י מכשירים שונים שעל ידם יכולים להתאחד גם עם אנשים נשים וטף הנמצאים בקצוי תבל בגשמיות, ויתירה מזה - בקצוי תבל ברוחניות, רחמנא ליצלן, לפעול אצלם הענין ד"ליראה את ה' אלקיכם כל הימים".

והעיקר - שכל הפעולות בעניני "הקהל" ימהרו ויזרזו עוד יותר את קיום מצות הקהל כפשוטה, בבית המקדש השלישי, "מקדש אדני-כוננו ידיך".

(משיחת ליל ה' דחג הסוכות ה'תשמ"ח)

באותיות פשוטות - בנוגע לפועל:

על כאו"א לפעול בהענין ד"הקהל" - הן בנוגע לעצמו, להקהיל את כל פרטי כחותיו ותכונותיו שהם בדוגמת "האנשים והנשים והטף" שבו, שיתאחדו כולם ב"ליראה את ה'", והן בנוגע לזולת, שכאו"א שיש לו מעמד בסביבתו, ע"ד ובדוגמת "מלך", כמו, אב במשפחתו, וכיו"ב, צריך להקהיל את אלו שיש לו השפעה עליהם

כל האמור לעיל מדגיש עוד יותר עד כמה צריכה להיות ההשתדלות בהענין ד"הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' ליראה את ה' אלקיכם", כמדובר בארוכה לאחרונה. ובהדגשה - שענין זה שייך לכל אחד ואחת, ו"אינני מבקש כו' אלא לפי כחן", מכיון שהדבר הוא בכחו של כל אחד ואחת.

ולא כאותם שחושבים שאינם אלא "אנשים קטנים" ומה כבר יפעלו וכו' - רק מצד ההעלם וההסתר דעולם (מלשון העלם) יכולים לחשוב כן! אבל, לאמתתו של דבר - ניתנו לכאו"א מישראל כחות הכי נעלים ונפלאים, ובפרט בבואנו זה עתה מראש-השנה, כאשר הקב"ה מבקש מכאו"א מישראל "תמליכוני עליכם", ואכן, ישראל הם הממליכים את הקב"ה להיות "מלך ישראל", ועי"ז גם "מלך על כל הארץ", שמוזה מובן גודל הפלאות כחו של כאו"א מישראל כפי שבא לידי ביטוי בר"ה, והרי, עניני ר"ה שהם באופן ד"בכסה", מתגלים "ליום חגיגנו", בחג הסוכות.

ותוספת נתינת-כח בפעולות ד"הקהל" - ע"י האושפזין דלילה זה, אברהם אבינו

והבעש"ט, שמצינו אצלם הענין ד"הקהל", ומהם נמשך גם לכאו"א מישראל עד סוף כל הדורות.

.

ובאותיות פשוטות - בנוגע לפועל: על כאו"א לפעול בהענין ד"הקהל" - הן בנוגע לעצמו, להקהיל את כל פרטי כחותיו ותכונותיו שהם בדוגמת "האנשים והנשים והטף" שבו, שיתאחדו כולם ב"ליראה את ה'", והן בנוגע לזולת, שכאו"א שיש לו מעמד בסביבתו, ע"ד ובדוגמת "מלך", כמו, אב במשפחתו, וכיו"ב, צריך להקהיל את אלו שיש לו השפעה עליהם, "האנשים והנשים והטף", למקום קדוש - בדוגמת בית המקדש החל מעשיית ביתו הפרטי של כאו"א מקדש לה', "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ולפעול עליהם בהענין ד"ליראה את ה'", ובלשון הרמב"ם - "לקרות באזניהם פרשיות מן התורה שהם מזרזות אותם במצוות ומחזקות ידיהם בדת האמת".

ולהעיר מדיוק הלשון "דת האמת", די ש לומר, שגם בזה מודגש ענין האחדות - שהרי, "אמת יש בו שלש אותיות, אל"ף, של אותיות, מ"ם אמצעית, תי"ו סופן, לומר, אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים", נקודת האחדות שחודרת בכל הבריאה כולה - כלשון הרמב"ם "כל הנמצאים כו' לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו", ועד שפועלים שהעולם כולו נעשה "עיר אלקינו" - "גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו" - בפועל ובגלוי.

.

ויש להוסיף, שהענין ד"הקהל" צריך להתבטא, לכל לראש, בענין שהזמן גרמא - "כל יומא ויומא עביד עבידתי", ובנדו"ד - שמחת בית השואבה:

יש להקהיל רבים מישראל - "הקהל את העם האנשים והנשים והטף" - להשתתף בשמחת בית השואבה, הן בנוגע לאנשים, הן בנוגע לנשים [כמדובר כמ"פ שאף שבביהמ"ק היו הנשים באות רק "לראות ולשמוע", הרי, בזמן הגלות ניתוסף העילוי (ירידה צורך עלי') שגם הנשים בעצמן שמחות בשמחת בית השואבה], והן בנוגע לטף, לאחד את כולם בשמחת בית השואבה.

ובאופן שהשמחה והריקודים נמשכים גם ברשות-הרבים, עד כדי כך, שפועלים שרה"ר עצמו ירקוד, ולא עוד, אלא, שמהפכים את רה"ר לרה"י, "יחידו של עולם", כלומר, שענין האחדות חודר ונמשך גם ברה"ר, שלכן הרה"ר עצמו מבקש מיהודי שירקוד בו, כדי שעי"ז יפעל בו שלימות ותכלית בריאתו - להיות רשות היחיד, "יחידו של עולם", ועד לגילוי "יחידו של עולם" בכל העולם כולו - לא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך".

.

ויה"ר ששמחת בית השואבה תהי' בשמחה גדולה כו', ובמיוחד בשנה זו - שנת תשמח, לשון ציווי, שכאו"א צריך לשמוח, וגם לשון הבטחה, שבדאי יהי' כאו"א שמח.

ושמחה פורצת גדר - פריצת כל הגדרים, מדידות והגבלות כו', עד לגילוי התענוג שלמעלה מעונג המורגש.

ועאכו"כ פריצת גדרי הגלות - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמרומז גם בר"ת דשנה זו: תהא שנת חרות משיח.

וכן תהי' לנו - תיכף ומיד ממש, שאז, נזכה לקיים מצות הקהל כפשוטה בחג הסוכות זה - בביהמ"ק השלישי, "מקדש אדני-י כוננו ידיך", שנשמע שם קריאת הפרשיות בתורה מפי מלך המשיח.

ועוד לפני"ז - ברגעי הגלות האחרונים, יעסוק כאו"א בפעולות ד"הקהל" (כנ"ל בארוכה), שעיי"ז ממהרים ומזרזים את קיום מצות הקהל כפשוטה, כאמור, תיכף ומיד ממש, באופן ש"לא עיכבן המקום כהרף עין".

(משיחת ליל א' דחג הסוכות ה'תשמ"ח)

דלילים של שמחה

סקירה מרתקת וראשונה מסוגה על התוועדות שמחת בית השואבה עם הרבי, שנשאו אופי מיוחד ושונה • את התוועדות קיים הרבי בהוראת הרבי הרי"צ כבר משנת תר"צ, ולימים הפכו ל"התוועדות לבני הישיבות", בהן השתתפו תלמידי ישיבות שונות מרחבי ניו יורק • בחלוף השנים, היוותה ההתוועדות גם 'מושב שלישי' לוועידת צא"ח השנתית

תעלומות חכמה

ראשיתן של התוועדויות שמחת בית השואבה של הרבי, כבר בחודש תשרי הראשון שלאחר החתונה, בשנת תר"צ. התוועדות זו הייתה הראשונה בכלל בה התוועד הרבי ברבים. באותה התקופה נסע הרבי הרי"צ לביקור בארצות הברית, ובחצר ליובאוויטש שהייתה באותם ימים בריגה, נשאר קהל החסידים, כאשר זו להם ההזדמנות הראשונה לגלות ולו מעט מגדולות העצומה של 'חתנא דבי נשיאה' - הרבי.

הרב **אלי חיים** ע"ה **אלטהויז**, שכתב אל הרבי הרי"צ מכתבים בהם פירט את הנעשה בימי נסיעתו, מציין את התוועדות שמחת בית השואבה המיוחדת עם הרבי: "לילה אחת משמחת בית השואבה נתאספנו אנחנו אנ"ש ש' בסוכת רבינו שליט"א, והרמ"מ שליט"א ישב אתנו, והרבה דברים נעימים שמענו מפיו, והי' לנו לכולנו לעונג גדול. שתינו בכל פעם לחיים אל כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובסוף הערכנו טלגרמה "לחיים" אל כ"ק שליט"א, בטח נתקבלה והיתה לעונג".

לאורך השנים הבאות, שהה הרבי בכמה מחודשי תשרי במחיצת חותנו הרבי הרי"צ, ובהוראתו התוועד מדי שנה בשמחת בית השואבה.

בחודש תשרי תרצ"א, שוב שהה הרבי בריגה, והתוועד בשמחת בית השואבה. על התוועדות זו סיפר הרב **מאיר** ע"ה **בליזנסקי**, שהתגורר באותם ימים בפולין:

"הרבי היה שקט ומופנם מאוד, ומאז חתונתו השתוקקו אנ"ש והתמימים.

שנה אחר שנה השנה המחזה: אל סוכת 770 נקבצו ובאו ראשיישיבה ותלמידים מיישיבות שונות ברחבי ניר יורק, חסידים וליטאים, ישבו במשך שעות ארוכות אלו לצד אלו, ובראש - הרבי הנושא דברות קודש, הסברים מעמיקים ב'נגלה', וביאורם כפי שמוארים עליידי המאור שבתורה.

על קיומן של התוועדויות אלו, שהוכתרו כ'התוועדות שמחת בית השואבה', פורסמה מדי שנה מודעה בעיתונות מטעם ה'מרכז לענייני חינוך'. רבים מן המשתתפים בהתוועדויות אלו התקרבו אל המאור הודות להן והחלו ללמוד באופן קבוע חסידות.

התוועדויות חג הסוכות של הרבי בכללותן, התייחדו לא רק במיקומן השונה - בסוכה, כ"אם גם ב'דליים של שמחה' שנשאבו בהן. היו אלו התוועדויות בהן הקרין הרבי את שמחת החג הגדולה על הקהל כולו, ובכל פרט: החל מאמירת הלחיים, הניגונים, ובעיקר בשיחות המיוחדות. שמעו אז ביטויים נפלאים, בתוכן של מצוות החג ובראשן מצוות השמחה ובאחדותם של ישראל; דרך שיחות עמוקות המקיפות את כל התורה כולה, מארבעת חלקי הפרד"ס; כשמהכל לומד הרבי דרך בעבודת השם והוראה מעשית לאופן השמחה הרצוי בשמחת בית השואבה.

איש לא השית לבו לגשם שניתך לעתים על הקהל, לצפיפות ששררה בסוכה שהתקשתה מהכיל את הקהל הרב, כולם הרגישו כאיש אחד, כשבראש יושב הרבי ומנצח על הקהל המרומם.

הרב **משה אלי** ע"ה **גערליצקי**, שהיה באותם ימים תלמיד בישיבת תומכי תמימים בלודז' שבפולין השתתף אף הוא באותה התוועדות. וכך הוא סיפר:

"בכלל, הרבי לא 'זז' מחותנו אפילו לרגע, הוא פשוט לא מש מהרבי הריי"צ. בהתוועדות ישב הרבי הריי"צ בראש, והרבי והרש"ג משני צדיו. הקהל ישב מסביב, והבחורים עמדו מאחור. כאשר הרבי הריי"צ אמר מאמר היה הרבי עומד, ואחריכך ידעו שהרבי יכול לחזור מילה במילה. אם היה דבר לא מובן – היינו מסתכלים על הרבי בכדי שישביר זאת. זה היה יוצא מגדר הרגיל.

מעניין לציין, שכ"ק אדמו"ר הריי"צ מספר (סה"ש תש"ג ע' 10-11), אשר גם אדמו"ר הצמח-צדק נהג לערוך התוועדות שמחת-בית-השואבה בחיי חותנו – כ"ק אדמו"ר האמצעי, בניגונים וריקודים חזקים, ובעת ההתוועדות היה מבאר ענייני חסידות.

"הייתה לי הזכות להיות כאשר הרבי הריי"צ הורה לרבי להתוועד עם ה'עולם' בשמחת-בית-השואבה בסוכות. בין החסידים דובר שצריך ליצור קשר כדי לוודא שהחסידים מהסביבה יבואו.

"כולם התכוננו... לפניכן לא ידענו דבר, ידענו שהוא חתנו של הרבי, ידענו שהוא תלמיד-יחכם גדול, אבל לא ידענו עד כמה. עד אז לא ידענו שהרבי כל-כך מיוחד בכל הנושאים, ורק בהתוועדות זו שמענו חידושים יוצאים מגדר הרגיל. "הרבי התחיל מציטוט המשנה

לשמע אותו מתוועד. באותו חודש תשרי שהייתי בריגה. באחד מלילות חג הסוכות התפרסם בחצר הרבי הריי"צ כי "דער איידים" – הרבי, יתוועד לרגל שמחת בית השואבה. הידיעה התפשטה אז במהירות וגרמה שמחה רבה בין אנ"ש והתמימים.

"בחוץ שרר אז קור אדיר, אך הרבי ישב שעות ארוכות והתוועד בטוב טעם, והכל ראו כי הוא 'פה מפיק מרגליות'. בין השאר הוא ביאר אז בהרחבה, חן ודעת את מאמרו של חותנו הרבי הריי"צ שנאמר במוצאי-יום-הכיפורים הפותח בפסוק "ויגד לך תעלומות חכמה כפליים לתושיה".

לימים, כאשר נתגלה האור הגדול של רשימות הק' של הרבי, פורסמה התחלת רשימת "ראשי פרקים" מהתוועדות שמחת-בית-השואבה זו, בראשה ציין הרבי: "חול המועד סוכות תרצ"א, ריגא, באולם צעירי אגודת ישראל".

"דברים טובים ונכונים"

בחודש תשרי תרצ"ב שהה הרבי הריי"צ בעיר אטוואצק, אליה הגיעו גם כמה וכמה מהחסידים והתמימים, כשלימי חודש תשרי הגיעו גם הרבי והרבנית. גם באותו חול-המועד סוכות הורה הרבי הריי"צ לרבי להתוועד עם החסידים והתמימים. עדי-ראיה סיפרו שזו הייתה התוועדות מיוחדת במינה, שהתקיימה החל מהשעה שמונה בערב ועד השעה שבע בבוקר. במשך שעות ארוכות הפליא הרבי בבקיאות עצומה וגאונות נפלאה, בכל חלקי התורה, נגלה ונסתר, הלכה ואגדה, הוראות בעבודת ה' וכו'.

העניין מבואר באריכות, על־פי נגלה וחסידות.

בשנת תרצ"ג שוב שהה הרבי בריגה, וגם מהתנוועדות זו העלה הרבי ראשי פרקים ברשימת "שמחת ביה"ש צ"ג ריגא. באולם הישיבה (מקצתו)".

ברשימות' מימי חג הסוכות של אותה שנה, כותב הרבי על דיבור עם הרבי הריי"צ אודות ההתנוועדות:

"בוקר ד' דחזה"מ ספרתי, עפ"י שאלתו, ראשי פרקים ממה שאמרת באולם הישיבה, אמר: לפנים הי' זה [לפרש מרז"ל וכו'. מ"מ] אלא שאדני"ע לקח דרך זו, וילך בנתיב דקיק, נתיב הל"ב שעליו איתא בזהר נתיב דקיק.."

גם במכתב הרלו"צ אל הרבי מיום "ג' חיי שרה" תרצ"ג, כותב: "טוב הדבר שאמרת... הי' לענג מה שהיית במסיבה בשמחה ואמרת דברים טובים ונכונים". ככל הנראה הכוונה היא לדברים שאמר הרבי בהתנוועדות שמחת בית השואבה!

"יהודה בן תימא אומר הי עז כנשר רץ כצבי וגיבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים", כך התחיל הרבי והמשיך משמונה בערב ועד שבע בבוקר סביב משנה זו. הרבי ציטט זוהר, קבלה, גמרא, משניות, מדרש וליקוטים בלי סוף.

"הקהל יצא מכליו. מעולם לא ידענו על הגאונות היוצאת מן הכלל. לאחר הלילה המופלא הזה ראינו שזהו הרבי! לאחר מכן, כמובן, היתה לנו דרך־ארץ מסוג אחר..."

הרבי העלה על הכתב את ראשי הפרקים מההתנוועדות, המתפרסים במחברת רשימותיו הק' על פני אחד־עשר עמודים!

בהיות ששנה זו היתה שנת "הקהל" – אמר הרבי, בין היתר, ביאור עמוק על עניינו של המלך הקורא בתורה, כשברשימה נפתח הביאור במילים: "בשנה זו בחוהמ"ס, הרי לבד שביה"ש, ישנה גם מצוות הקהל", ולאחר־מכן

בחג הסוכות תרצ"ה אירע מאורע מעניין נוסף: לקראת חג הסוכות הוקמו עבור כ"ק אדמו"ר הריי"צ, ששהה בוורשה [וגם לי יצא לשהות במשך כל החודש בוורשה], התבטא הרבי (ש"פ בראשית תשי"ז), שתי סוכות. הגדולה – בה היו מתקיימות בדרך־כלל סעודות החג בהשתתפות מוזמנים, והקטנה – שהוקמה בסמיכות לחדרו של הרבי הריי"צ ויועדה לשימושו הפרטי. בשבת חול־המועד היה הרבי הריי"צ מצונן, ולא יכול היה לרדת לסוכה הגדולה. על־כן התקיימה הסעודה בסוכתו הקטנה, ואל שולחנו הוזמנו להצטרף, חתנו הרבי, והרב **עזריאל זעליג** ע"ה **סלונים**, שהגיע לחצר הרבי הריי"צ במיוחד לאותו חודש תשרי.

במשך הסעודה שח הרבי הריי"צ בנושאים שונים וסיפר סיפורים רבים, ולאחר הסעודה ישב הרבי יחד עם הרע"ז סלונים וערכו חזרה על הדברים.

במכתב שכתב הרע"ז אל הרבי בשנת תש"ח, מזכיר על סיפור "של רבינו מהר"ש עם הרה"ק ר' שלום מבעלזא, מה שהריח ברוח קדשו של רבינו מהר"ש, כפי ששמענו מכ"ק אדמו"ר שליט"א, בשבת חהמ"ס צ"ה, בהסוכה על הגוזזטרא (שכבוד תורתו וגם אני ישבנו אז בהסוכה) בטח הוא זוכר..."

"ברוך, אמור לחיים!"

על אחת מהתוועדות אלו שהתקיימה באותן שנים, סיפר אחד מתלמידי ישיבת 'תומכי תמימים' בפולין:

"התבוננו באורח עבודתו בימים הנוראים ובחג הסוכות, והבחננו כי מעבר לפשטות החיצונית מסתתרים דברים רבים. במיוחד נשארה חרותה במוחנו ההתוועדות של שמחת בית השואבה.

"התוועדות זו ערך הרבי עליפי הוראת חותנו הגדול, הוא אמר לחיים על כוסות מלאים ולקח הרבה 'משקה'. בהתוועדות דיבר הרבי שליט"א באריכות בעניין עבודתם של גרשון קהת ומררי והרחיב את הביאור עליפי מדרש, קבלה וחסידות.

"במהלך ההתוועדות פנה הרבי שליט"א אל המשפיע של הישיבה, הרב ברוך פולישער (פרידמן) - הוא היה חסיד אמתי, ממש מופשט מגשמיות העולם הזה - ואמר לו: 'ברוך, אמור לחיים!'. כשהמשפיע התמהמה לעשות כדבריו, החל הרבי שליט"א לדבר באריכות אודות האחריות שנושא על עצמו משפיע בתומכי תמימים וכו' ובסיום דבריו חזר שוב ואמר: 'ברוך,

אמור לחיים!". כשטרם אמר 'לחיים', אמר לו הרבי אמירה מסוימת, ומיד עשה המשפיע כבקשתו.

"לאחר שקיבל הרבי את הנשיאות, דיבר עמו פעם אחד מידידי על זכרון אותה התוועדות. הרבי שליט"א שאלו האם הוא זוכר את מה שדובר בה, וכשהשיב בחיוב והזכיר את הנקודות חייך הרבי שליט"א חיוך רחב."

בשנת תרצ"ד לא שהו הרבי והרבנית במחיצת הרבי הריי"צ.

מן ההתוועדות של שנת תרצ"ה, גם כן יש בידינו רשימה קצרה, על "משנה סוף ביצה. שמחת בית השואבה תרצ"ה, ורשא".

גם בחודש תשרי תרצ"ו לא שהה הרבי במחיצת חותנו - ומימי הסוכות יש בידינו את רשימת "סוכות רצ"ו [מקצתו בבית הכנסת]", אולם אין עדות על התוועדות שמחת בית השואבה.

בחודש תשרי תרצ"ז היה הרבי גם כן במחיצת חותנו, אולם אין בידינו עדויות על התוועדות. בשנים הבאות, עד בוא הרבי לארה"ב לא שהה במחיצת חותנו.

"לבני הישיבות"

מאז בואו של הרבי לארה"ב, החלה

מודעה שפורסמה בעיתונות של אותם ימים על-דבר ההתוועדות עם הרבי

**פילע תלמידי הישיבה אויף שמחת בית
השואבה פון מרכז לעניני חנוך**

חול המועד סוכות איז אין דער גרויסער סוכה פון כ"ס אדרסו"ר שליט"א אויף איסטערן פארקוויי איינגעארדענט געווארען דורך דעם מרכז לעניני חנוך א פייערליכע שמחת בית השואבה מסכה מיט דעם אַנטייל פון צעהנדליג נער בני תורה און תלמידים פון כמעט אלע ישיבות פון ניריארק.

הרב מנחם שניאורסאהן, התנא דבי נשיאה און יו"ר ועד הפועל פון מרכז לעניני חנוך, האָט געזאָגט דברי תורה, הלכה, תלמוד און מוסר מענינא דיומא און דער עולם האָט געזונג גען פארשידענע חסידישע ניגונים.

די סוכות'דיגע סעבות פון מרכז לעניני חנוך זיינען שוין א יעהרליכע טראַדיציע אין די ניריארקער ישיבה פריווען. אין דער היי יאָהריגער שמחת בית השואבה האָבען אַנטייל גענומען, אויסער די תלמידים פון דער ליובאַ וויטשער ישיבה, אויך תלמידים פון מתיבתא ר' חיים ברלין, מתיבתא תורה ודעת און אויך תלמידים פון ישיבת ר' יצחק אלחנן.

דיווח מיוחד שפורסם בגליון 'קובץ ליובאוויטש' משנת תש"ו על ההתוועדות:

**תלמידי ישיבה רבים בשמחת בית
השואבה של המרכז לעניני חנוך**

בחול המועד סוכות, נערכה בסוכה הגדולה של כ"ק אדמו"ר שליט"א באיסטרן פארקוויי על ידי המרכז לעניני חנוך התכנסות שמחת בית השואבה, בה נטלו חלק עשרות בני תורה ותלמידים כמעט מכל הישיבות של ניריארק.

הרב מנחם שניאורסאהן, חתנא דבי נשיאה ויו"ר ועד הפועל של מרכז לעניני חנוך, דיבר דברי תורה, הלכה, חסידות ומוסר מעניני דיומא, והקהל ניגן ניגונים חסידיים שונים.

להתקיים, מטעם המרכז לעניני חנוך, התוועדות 'שמחת בית השואבה' קבועה עמו, שהוגדרה כמיועדת לתלמידי הישיבות. בשנים אלו, היו באים להתוועדות רבים מתלמידי הישיבות באזור, ואף לא מעט תלמידים שהיו גם סטודנטים בקולג' במהלך חלק מהיום, כפי שהיה נהוג באותן שנים בארה"ב.

באותם ימים היו מתפרסמות מודעות בעיתונים, שהזמינו את התלמידים לבוא להתוועדויות הללו.

כך תיאר בפנינו מזכירו של הרבי, הרב חיים יהודא ש' קרינסקי, שהיה נער צעיר ב770 בשלהי שנות ה'שי"ן, את מראה אותן התוועדויות מיוחדות:

"התוועדויות אלו היו מיועדות באופן רשמי לתלמידי הישיבות, והיו מגיעים אליהן ראשיישיבות, ותלמידיהן. כמאתיים-שלוש מאות אנשים נכחו בהתוועדויות, ששיחותיהן עסקו בעיקר ב'נגלה'.

"באותן שנים, שני הבניינים הסמוכים 770 (784 788), בהם נמצא גם הז'אל הגדול, לא היו שייכים לחב"ד, ובין בנין 770 עצמו לבניינים אלו, הייתה חצר פתוחה ובלתי מקורה, בה נבנתה הסוכה, שגודלה נאמד בכעשרה מטרים, ובה התקיימו התוועדויות שמחת בית השואבה.

"הייתי נער צעיר מאוד, כך שאינני זוכר את תוכן השיחות העמוקות שאמר

התכנסויות חג הסוכות של המרכז לעניני חנוך, הן כבר מסורת שנתית בקרב הישיבות השונות בניו יורק. בשנה זו, נטלו חלק בשמחת בית השואבה, מלבד תלמידי ישיבת ליובאוויטש, גם תלמידים מישיבת ר' חיים ברלין, ישיבת תורה ודעת וכן תלמידים מישיבת ר' יצחק אלחנן.

"היה זה מחזה מעניין מאוד"...

על התוועדות אלו סיפר גם החזן ר' בן ציון ע"ה שנקר, שהיה באותן שנים תלמיד בישיבת 'תורה ודעת', ונהג להשתתף בקביעות בהתוועדות 'שמחת בית השואבה':

הרבי, אולם אני זוכר היטב כיצד הרבי היה מזכיר מזמן לזמן מאמר חז"ל או קטע גמרא, ועורך מעין 'בוהן' לנוכחים, כאשר הוא שואל אותם האם הם יודעים היכן הוא מובא. פעמים שידעו לענות, פעמים שלא, ופעמים שרק אחד מן הנוכחים ידע.

"בימי חול־המועד היה הרבי מוסר 'שיעורים'. זה היה מיועד במיוחד לבחורים משיבות שונות, לאו דוקא מליובאוויטש, כִּי־אם יותר לחוגים אחרים.

"זכורני שהשתתפתי בהם יחד עם הגאון המפורסם הרב משה שי' וולפסון, היינו חברים מגיל צעיר, הוא היה מחובר מאוד לתורת חב"ד, ויחד עם חברים נוספים מהשיבה היינו הולכים לשם.

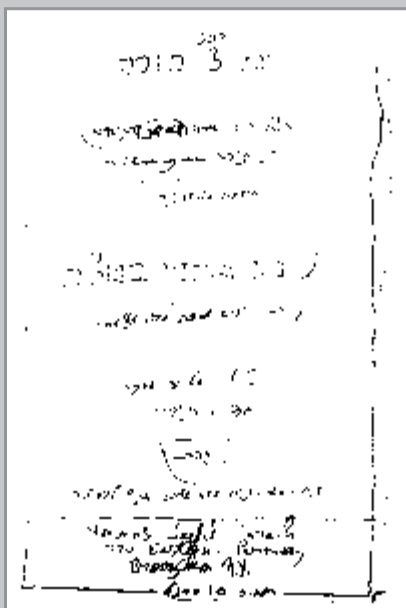
"השיחות לא התמקדו דווקא בתורת חסידות חב"ד. היו שם דרוש, אגדתא וגם הרבה 'לומדות'. היינו חוזרים משם בתחושה עילאית. הרבי הציג את הדברים בעריבות ו'געשמאק' גדולים.

"זה לא היה דומה למה שהתפתח מאוחר יותר, כשהרבי קיבל את הנשיאות, יתכן שהיו על השולחן עוגות ו'ש ואמרו 'לחיים' – אלו לא הפרטים הבולטים בזכרוני – אולם אני זוכר את סגנון הרצאת הדברים, שהיה דומה יותר לשיעור. לעתים הרבי היה עושה הפסקה קצרה, מניח למשתתפים לנוח קמעא, וממשיך.

"הרבי הותיר רושם של תלמיד־חכם ענק, גאון. בתוכן הדברים ניתן היה לראות גאונות, בקיאות עצומה וזיכרון מדהים. מעולם לא היו לפניו ראשי פרקים, והיה מדבר ומפלפל באריכות. זה הותיר רושם מיוחד על כולם.

בטלית, אשר 'בחרנו, בתור התחלה". אחד הטעמים שמציין הרבי לבחירת שיחה זו: "שיחה, אשר, לפי מצב הנאספים אז, נתבארו כל העניינים שבה, באופן מובן גם למתחילים בדרך זה, גם לאלו שרק לראשונה פוגשים הם במושגי חיי הנפש וענייני". ככל הנראה, הכוונה היא להזדמנות של התועדות 'שמחת בית השואבה'.

הרבי אמנם ערך את הקובץ לדפוס, אך מסיבות שונות לא הודפס, והרשימה נתגלתה רק לימים, והודפסה ב'רשימות' הקודש.

רשימת 'שנים אוחזין'

בתחילת חורף תש"ב החל הרבי בעריכת קובץ 'שנים אוחזין בטלית', המהווה 'הצעת תוכן שיחה בהתועדות ומסיבת בני תורה'.

את הקובץ ערך הרבי במספר מהדורות, צייר בכתיק 'שער בלאט', כתב 'פתח־דבר', ואף הוסיף מאחורי השער המיועד את הכיתוב: "מי שיש לו איזה הערות והארות בשיחה הנדפסת בזה, מתבקש לכתוב ע"פ האדריסה...".

בהקדמה מונה הרבי מספר טעמים להוצאת הקובץ ובו שיחה עמוקה המבארת את סוגיית 'שנים אוחזין

בטלית", אשר 'בחרנו, בתור התחלה". אחד הטעמים שמציין הרבי לבחירת שיחה זו: "שיחה, אשר, לפי מצב הנאספים אז, נתבארו כל העניינים שבה, באופן מובן גם למתחילים בדרך זה, גם לאלו שרק לראשונה פוגשים הם במושגי חיי הנפש וענייני". ככל הנראה, הכוונה היא להזדמנות של התועדות 'שמחת בית השואבה'.

הרבי אמנם ערך את הקובץ לדפוס, אך מסיבות שונות לא הודפס, והרשימה נתגלתה רק לימים, והודפסה ב'רשימות' הקודש.

"לישיבת 'תורה יודעת' היה ייצוג מכובד, והיו בחורים מיישיבות חסידיות אחרות כגון 'מטרסדורף', 'איסט סייד' ועוד.

"הידיעה על ההתוועדות בתחילה עברה בתוך הישיבות מפה לאוזן, ולאחר שזה הפך למסורת, זה היה מובן מאלין. נותר היה רק לברר באיזה יום מימי חול המועד האירוע יתקיים. שמעו היה ידוע, והבחורים המתינו לו".

שלושה סוגי עבדים

כבר בחג הסוכות תש"ב, חודשים ספורים לאחר בואו לארה"ב, התוועד הרבי בשמחת בית השואבה עם בני הישיבות.

מאותה התוועדות יש בידינו את רשימת "שמחת ביה"ש תש"ב" המיוחדת והעמוקה, שרשם הרבי מהתוכן שנאמר בעת ההתוועדות, בה מבואר על מצוות הסוכות השונות, עניינן ורמזן בעבודת האדם וכללות עניין המצוות כולן ברובדים שונים.

מעניין לציין, שכאשר מבאר הרבי במהלך הרשימה את סוגי ארבעת המינים וביטויים בסוגי בני ישראל, כותב הרבי בסוג הלולב: "תלמידי חכמים, בחורי הישיבות".

הרב זלמן ע"ה פויזנר, שנכח באותה התוועדות, סיפר על נקודה קצרה מדברי הרבי במהלכה:

"שלושה סוגי עבדים הם: א) המעריצים את האדון ושומעים בקולו כאשר אומר להם לעשות דבר מה. ב) המקיימים את ציווי האדון לא רק כאשר הוא מצווה, כי אם כבר כאשר

הוא מרמז שרצונו בכך. ג) המוסרים את עצמם לחלוטין לקיום רצון האדון, עד כדי שהוא אינו צריך לומר או לרמז להם על רצונו. הם מבינים מעצמם מה רוצה האדון.

"וכך ברוחניות: ישנן מצוות מדאורייתא שהן חובה, כגון לולב, אתרוג וסוכה, ולכן המסורים לאדון, הקב"ה, מקיימים את הציוויים הללו. נוסף על כך ישנן מצוות דרבנן – שיש להן יסוד ומקור בתורה, אולם זה רק ברמז, כמו שנאמר "כל צמא לכו למים" – שלאחר שחלפו שלושה ימים מבלי מים, ואין מים אלא תורה, בני ישראל היו צמאים וביקשו מים. ועליך כותב הרמב"ם שזהו המקור לקריאת התורה מדי שני וחמישי, אך זהו רמז בלבד.

"נוסף על כך, יש סוג שלישי – מנהג בלבד, שאינו כתוב בתורה, ואף אין לו רמז בתורה. כגון 'הקפות', המוזכר לראשונה בדברי הגאונים ואף על-פי-כן מקיימים זאת מכיון שידועים שזהו רצון הקב"ה.

"הרבי הוסיף שלא רוקדים בעת קיום מצווה מדאורייתא, ואף לא במצווה מדרבנן, כ-אם דווקא בקיום מנהג, מכיון שכאשר מרגישים שידועים ומכירים את רצון הקב"ה, גורם הדבר שמחה לאדם, ומשום כך רוקדים דוקא אז"...

מרכז, לענייני, חינוך

בהתוועדות שמחת בית השואבה של שנת תד"ש התוועד הרבי עם תלמידי הישיבות במשך כמעט לילה שלם.

באותה התוועדות הסביר הרבי מדוע בחר הרבי הרי"צ את השם "מרכז לענייני חינוך", ואמר שיחות על כל אחת

התרגשות והתעוררות

להלן דיווח שפורסם על התוועדות שמחת בית השואבה בשנת תשט"ז בקובץ ליובאוויטש:

כפי המנהג שהונהג בשנים קודמות, גם בשנה זו ארגן ה'מרכז לענייני חינוך' התוועדות שמחת בית השואבה במיוחד לבחורי ישיבות. להתוועדות הגיעו מספר גדול של רבנים, ראשי ישיבות ותלמידי ישיבה מיישיבות שונות בעיר. הגיע גם קהל גדול של יהודים מכל החוגים והשכבות. השאלאש' היה גדוש ועמוס. הרבי שליט"א דיבר כדרכו בקודש עניינים רבים בנגלה ובחסידות, אודות משמעותה של שמחת בית השואבה. בכל שיחה ובכל עניין היה משהו חדש, הן בחידושי תורה, והן בעבודת השם על-פי חסידות, דבר שהכניס את הקהל להתרגשות והתעוררות. הדיבורים הנלהבים של הרבי שליט"א וניגוני חסידי חב"ד והריקודים ייזכרו לאורך זמן אצל כל אלה שנטלו חלק בהתוועדות שמחת בית השואבה זו, שנמשכה עד אחר צאת הלילה.

מהמילים "מרכז", "לענייני" ו"חינוך", כשעל-כך נסובה כל ההתוועדות.

כאשר ביאר הרבי את המילה "מרכז", הקדים אשר טוב מאוד עשה מי שלא למד 'הנדסה', אולם מי שכן למד, וחושב שאי-אפשר ללמוד מכך הוראה בעבודת ה', עליו לדעת שגם מזה ניתן ללמוד הוראה.

הרבי הסביר שכשם שבחוקי ההנדסה, הרדיוס - היוצא מנקודת היסוד - משפיע על היקף העיגול שמסביב: ככל שהרדיוס יהיה גדול יותר, יוכפל העיגול פי ששה; כך גם בשבת - המהווה הנקודה והמרכז וממנה מתברכין כולהו יומין - ששת ימי השבוע (כנגד היקף העיגול). דבר זה מתבטא גם בכך שאומרים "היום יום ראשון בשבת, שני בשבת וכו'" - המלמד על כך שכל אחד מן הימים, מרכזו הוא השבת.

על תוכן דברים אלו שנאמרו על-ידי הרבי בשנת תד"ש, חזרו הרבנים ליבל שי' פויזנר וצבי שי' פוגלמן בהתוועדות ב70 בשנת תשמ"ז; לימים, נתגלתה רשימה (המודפסת ברשימות' חוברת ג) כתוכן הזה ללא ציון תאריך. מסתבר מאוד שרשימה זו היא מאותה התוועדות.

ניטא קיין פארפאלן

בשנת תש"י, התוועד הרבי כבכל שנה, ודיבר על השמחה, כרגיל בהתוועדויות אלו. ההתוועדות נמשכה עד השעה שתיים עשרה בלילה.

באותו היום, הורה הרבי לר' יהודא ליב גרונר לנסוע לבית הדפוס ולסייע

שמחת ביה"ש התועדות פאר ישיבה לייט

ליום דעם איינגעזיטענע פנהג אין די פריהערדיגע יאהרען נאָט אין די יאָרער דער מרכז לענייני חינוך איינגעזאָרענע אַ סמחת ביה השואבה פארברענגענע סעפציעל פאר ישיבה לייט. צום דאָזיגען טאָרברענגן דינען געקומען אַ גרויסע צאָהל רבנים, ראשי ישיבות אין ישיבה תלמידים פון פערשידענע ישיבות אין שטאָט. עס זיינען אויך געקומען אַ גרויסער צאָלם אידען פון אלע קרייזען און שייכטען. דער פּאָר לאָט און הויף איז געווען מול געפּאָסט. דער רבי שליט"א האָט בדרובן בעידעם גערעדט פּינעל צענינים אין גלגל אין תּכּוּן דוּת הענין די בערייטינג פון שמחת בית השואבה. אין יעדע שיחה אין אין יעדען ענין איז געווען עפעס נייעס. סיי אין חידושי תורה און סיי אין עבודת ה' עפּי חסידות. נאָט נאָט אַריינגעבראַכט

בשנת תשח"י, תיארה הרבנית חנה נ"ע ברשימותיה את תחושותיה לנוכח מראה התוועדות שמחת בית השואבה של בנה הרבי:

מאוחר יותר, לפנות ערב, התקיימה התוועדות - גם היא כמו בכל שנה - עבור תלמידי ישיבות.

ישבתי שם שעה וחצי. היה זה לילה של תורה. בזמן שנכחתי שם היו השיחות בנגלה בלבד. הציבור שהה שם עד שעה מאוחרת בהרבה. היה זה ציבור גדול בהרבה מבכל שנה.

בני דיבר, בלי עין הרע, כל כך הרבה, כל כך עניין את כולם, וכולם הקשיבו כל כך!

בין כל השיחות התקיימה נגינה של שמחה, מזוגה מכל הקולות, עד שניתן לומר על כך "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה בעולם".

עבורי אישית היה זה נחת ותענוג רוחני. יתן לו השי"ת אריכות ימים וכל טוב.

של הרבי ולנפלאות תורתו העמוקה. להתוועדות זו היה הד נרחב והשפעתה על השומעים הייתה עצומה.

הרבי ביקש שלהשפעה על הקהל הנגרמת בשעת התוועדות יהיה המשך, ומספר פעמים עורר לשמור על

לר' מרדכי שוסטרמן בהכנת קונטרס 'שמיני עצרת - שמחת תורה' של כ"ק הרבי הריי"צ. באותו ערב התקיימה ההתוועדות לבני הישיבות, ומאחר שהרב שוסטרמן וריל"ג עבדו בבית הדפוס עד שעה מאוחרת, הפסידו את ההתוועדות.

למחרת אמר ריל"ג לרבי: היות שלא זכינו להיות נוכחים בהתוועדות מאחר שעסקנו בהדפסת הקונטרס, למה נגרע? הרבי שאל מי מבקש זאת, וכשאמר ריל"ג שהרב שוסטרמן והוא המבקשים, הסכים להתוועד.

ואכן, באותו הערב התקיימה התוועדות נוספת וארוכה, בה אף התבטא הרבי שמכיוון שבליילה הקודם היה צריך לומר מקור על כל עניין, ואפילו לציין את הדף, לא יכול היה לומר את כל שרצה.

באותה התוועדות דיבר הרבי רבות על ההתקשרות אל הרבי הריי"צ, והיה בשמחה והתגלות גדולים, אמר הרבה 'לחיים' מבלי לטעום דבר, והורה גם לחסידים לומר הרבה 'לחיים'.

"צריכים ללמוד חסידות!"

לאורך שנות הנשיאות המשיך נוהג זה. מדי שנה הייתה מפורסמת בעיתון 'טאג מארגן ז'ורנאל' מודעה על ההתוועדות שתתקיים ביום פלוני [התוועדות זו התקיימה ביום א' דחול' המועד, וכאשר חל בשבת - ב' דחול' המועד], ואכן הגיע קהל הן מקרב החסידים והן מבין בני הישיבות.

הייתה זו הזדמנות עבור תלמידי הישיבות וראשיהן להיוודע לאורו הגדול

קשר עם הנוכחים בהתוועדות ולהמשיך לקרבם לתורת החסידות.

ואכן, במשך השנים עורר הרבי

בהתוועדויות אלו על חשיבות לימוד החסידות וההשפעה על הזולת.

כך, בהתוועדות זו בשנת תשי"ג, הקדיש הרבי שיחה שלימה לעניין 'איגוד תלמידי הישיבות' – שחידש בהתוועדות יו"ד שבט תשי"ב (לאחר שבשנת תש"א עורר עליך הרבי הרי"צ, אך מסיבות שונות לא יצא הדבר לפועל) – אשר מטרתו לאחד את תלמידי הישיבות כולן, מתחיל מתלמידי מוסדותיו של הרבי. בהתוועדות שמחת-בית-השואבה, עורר הרבי על העניין, והסביר בפרוטרוט את מטרת ואופן הפעולות של האיגוד, אשר עניינו לעורר כל תלמיד בישיבה לעבוד עם הזולת ולחזקו ביראת שמיים וקיום המצוות. בכדי להצליח בזה – אמר הרבי – חשוב שתלמידי הישיבה יקפידו על נתינת צדקה, וכן, מכיון שבימינו נחלשה ידיעת השולחן ערוך, על-כל תלמיד באיגוד לקבל על-עצמו לקבוע שיעור יומי בהלכות הנצרכות.

בשנת תשי"ד, התבטא הרבי בעת ההתוועדות: "מסתמא חושד בי ה'עולם' שכאשר אדבר עוד ועוד, 'אחטוף' דקות ספורות קודם הסיום ואומר שצריכים ללמוד חסידות... ובכן, במקום שיחשדו בי (אף שאסור לחשוד ביהודי) ואשאר נחשד, והעניין יישאר בשתיקה – אומר זאת בגלוי: הקשיבו יהודים! צריכים ללמוד חסידות!"...

עם השנים החל אירוע זה ללבוש צורה של התוועדות רגילה. עם זאת, מכיון שבאופן רשמי יועדו לתלמידי הישיבה, דוברו בהתוועדויות אלו כמה וכמה עניינים ב'נגלה', כשהרבי משלבם יחד עם פנימיות התורה ולאורה.

"בבית המקדש

לא היה יותר מאשר כאן"...

במכתב שכתב החסיד הנודע ר' אברהם ע"ה פריז לחתנו הרב אפרים ע"ה וולף בחול-המועד-סוכות תשכ"א, הוא מתאר את מראה התוועדות שמחת-בית-השואבה באותה השנה:

אמש כ"ק אדמו"ר שליט"א התוועד מהשעה שמונה עד לשעה אחת.

מי שלא ראה שמחת בית השואבה (שמחה זו) לא ראה שמחה מעולם. שם (בבית המקדש) לא היה יותר מאשר כאן. זה אותו העניין ממש, רק החומר שלנו אינו כלי פנימי כדי לקבל אור כזה.

אולם באותו הרגע – זהו אותו גילוי אור כפי שהיה שם, וייתכן אפילו שהוא ממקור נעלה יותר, היות שכדי להעלות ולרוימם חומר נחות שכזה, אפילו לרגע אחד, לעמוד בכזו מדריגה – צריכים להמשיך אור ממקור נעלה יותר.

דע לך, איני אומר את הדברים מתוך התרגשות – מכך שאנו רואים כיצד הצדיק מתפלל. התרגשות זו (מתפילת הצדיק) היא רק מן הכוחות שאינם נוגעים לבשר הגוף. כאן זה לא כך, כאן הכל יחד – לבי ובשרי ירננו, הרבי שליט"א מרוימם אותנו למדריגה שלו. בשעת מעשה, באותו הרגע, אין בחירה (חוץ מאשר מישהו יתעקש, "איני רוצה") ומעין זה מהנ"ל נפעל כאן ללא הרף.

בהתוועדויות אלו לא נהג הרבי לומר מאמר.

"נו! שאקלט זיך!"

בהתוועדויות אלו דיבר הרבי רבות על עניינים ותפקידים של בני הישיבות, ולמד הוראות מענייני דיומא בשייכות עמהם.

את ההתוועדות בשנת תשכ"ג פתח הרבי באמרו: "התוועדות זו קשורה עם תלמידי הישיבות, וכיון שהסדר הוא 'אזלת לקרתא הלך בנימוסא', מביאים אפוא ראייה שבמפורש נדפס בעיתון ("עס איז בפירוש געווען אזוי געדרוקט אין פייפער") שההתוועדות מיועדת לתלמידי הישיבות - שאין בעולמם אלא תורה", וביאר באריכות את מעלתם בכך שהתורה היא כל עניינם, כאשר מקשר זאת לבחינת ה'לולב'.

בשנת תשי"ג דיבר הרבי על הסדר הנאמר בפרקי אבות, ש"בן חמש

למקרא וכו' . . . בן עשרים לרדוף" ואמר שעיקר עבודתם של תלמידי הישיבה הנוכחים כאן, שהינם בסביבות גיל העשרים, צריך להיות ב"לרדוף" ("יאגן זיך") בלימוד התורה. "שטייגען" בלימוד התורה.

הרבי אמר שמכיון שבפרט בקרב בני ה"עשרים לרדוף", בהם עלול טבע השמחה והזמרה ("ענערגיע") להתפרץ בעניינים אחרים, עליכן מודגש יותר הצורך לנצל את טבע השמחה לענייני קדושה. ועל־אחת־כמה־יזכמה בימי הסוכות, אז מקיימים את מצוות "ולקחתם לכם", עליה איתא במדרש: "במה שישראל יוצאין מלפני הקב"ה ולולביהן ואתרוגיהן בידיהן אנו יודעין דישראל אינן נצוחיא", הרי שבוודאי יש לילך עם מארש של נצחון.

וסיים הרבי: "זאגט א פריילעכן ניגון" - שיתחילו הבחורים, תלמידי הישיבות, וזו תהיה התחלה טובה גם עבור הבעה"ב.

ילכו בראש לקראת הגאולה

בהתוועדות בשנת תשכ"א, בחלק שהוקדש ל'צעירי אגודת חב"ד', פתח הרבי ושאל: "נו... היכן היושב ראש?". ר' **צבי הירש** ע"ה **גאנזבורג** ניגש והחל למסור דו"ח, אך לא היה ניתן לשמוע את קולו, והרבי הגיב: "העכער", הוא ניגש אל המיקרופון והחל לדבר, כאשר הוא מפרט את סדר האירוע, ותכני הדיבורים במהלכו, כשתוך דבריו הרבי מעיר ושואל על הדברים.

כשסיים לדבר, הרבי אמר שוב, שכל מה שעשו הוא חלק קטן ממה שיכולים לעשות, והכל תלוי ברצון, והביא דוגמא מאחד שנסע והפך עיר ומדינה שלימה, ואמר שלא צריכים לומר את השם, העיקר שהוא קיבל את ההחלטה שצריך לבצע את השליחות והצלחה.

והוסיף: "כל זה הוא לגבי אדם אחד, ומכל-שכן כשיש שנים ויותר. לא צריכים להיות מונחים בשטויות - לשתות חלב וללכת לטייל, או להראות 'קונץ', שלא הולכים לטייל למרות שרוצים לעשות זאת. אלא צריכים לנסוע, למרות שזה רחוק מעבר לים, כדי לבצע את השליחות.

"ויהירצון שלא יהיה זה בבחינת גזירה שגזרתי, אלא מתוך רצון אישי, שאז הוא יהיה במחיצתו של הרבי. ושזה לא יהיה כפי שפלוני כתב לי שהוא רוצה להיות כמו 'גולם', שוורו לו מה לעשות בכל דבר קטן, אלא צריך להיות חב"ד חג"ת נה"ם. אלו הנוסעים ומבצעים את השליחות, ילכו בראש לקראת הגאולה, ואלה שסוברים ש"שב ואל תעשה עדיף", ייסחבו אחריהם!"

כן היה גם בשנים אחרות - בהן צווה הרבי לבחורים לפצוח בניגון ולסחוף אחריהם את הקהל כולו.

בכמה וכמה מהשיחות שנאמרו בעת התוועדותיו אלו דיבר הרבי על מהותם של ארבעת המינים כפי שמתבטאים בסוגים השונים בבניישראל, כאשר תלמידי הישיבות נמשלים ללולב, שבו כרוכים ואחריו נסחפים יתר המינים.

פעמים רבות קישר את היות בניי הישיבות ה'לולב', לכך שעליהם לנגן בשמחה. כך לדוגמה בהתוועדות שמחת בית-השואבה בשנת תש"כ, במהלכה אמר הרבי: "נמצאים כאן גם אלו שעדיין לא יצאו לעסוק בעולם, וכל ענינם הוא שנמצאים בד' אמות של הלכה, יחד עם הקב"ה שנמצא בד' אמות אלו, שהם בני הישיבה, שכל ענינם צריך להיות - ומסתמא כן הוא בפועל - לימוד התורה, ואילו כל שאר הענינים באים בתור טפל, ורק כפי המוכרח כדי שיוכלו ללמוד תורה בהתמדה ושקידה, הרי על שמם נקראת כל השמחה - "שמחת לולב", ולכן, צריך להיות קולם נשמע במיוחד, ומהם יומשך גם אל האתרוג, ההדס והערבה. וסיים הרבי: "כוונתי היא לענין של פועל!". לאחר שניגנו בשמחה גדולה, הוסיף הרבי: "בין בני תורה גופא מצינו בגמרא שיש מעלה מיוחדת ב"הבל שאין בו חטא" וכיון שנמצאים כאן גם תלמידים שהם עדיין לפני ברימצוה, שבאו מכמה מקומות - יבחרו "לולב", ויתחילו לנענע... וינגנו "האדרת והאמונה"..."

ובשנת תשכ"ג אמר: "ובכן, גם עתה תהיה התחלת הנענוע במין הלולב (תלמידי הישיבות), והם יפעלו וימשיכו זאת גם במין האתרוג. מלבד לולבים

ואתרוגים אין כאן סוגים אחרים... נו!
שאקלט זיך!"

'מלחמת תנופה'

עניין חשוב נוסף היה בהתוועדויות שמחת בית השואבה.

מדי שנה בימי חול המועד סוכות מתקיימת ועידת צא"ח השנתית, בה מוסרים דו"ח מהנעשה במהלך השנה ודנים על הפעילות העתידה להתקיים בשנה הקרובה. בשנים בהן התוועד הרבי ב'שמחת בית השואבה', התקיימה הועידה באותו היום. ועידה זו התחלקה לשני מושבים, כאשר ההתוועדות של הרבי מהווה כעין 'מושב שלישי', ואכן, במהלך ההתוועדות היה הרבי מבקש שאחד מחברי הנהלת צא"ח ימסור דו"ח מהועידה, ואחד הנציגים היה עומד וחוזר על ראשי פרקים מן האסיפה, כשהרבי מעיר הערות שונות ומדבר אל הדוברים.

הועידה החלה להתקיים בשנת תשי"ז, כאשר במהלכה הגיעה ברכה מהרבי למשתתפים, בה נאמר שבעצם היה הרבי צריך להשתתף בוועידה, רק שאינו יכול, ומשום כך ההתוועדות שתיערך בערב תהווה המשך הועידה, בה ידבר הרבי.

בהתוועדות שהתקיימה בערב, לאחר השיחה לבני הישיבות, פתח הרבי ואמר: "כיון שישנו כאן הכינוס של 'צעירי אגודת חב"ד', והרי זהו הכינוס הראשון, יאמרו כולם יחד 'לחיים' וינגנו ניגון - להראות כוחם בניגונים, ואחר כך יעריכו כוחם בפעילות". באותה התוועדות נשא הרבי שיחה מופלאה בעניין 'צעירי אגודת חב"ד', כאשר הוא

אומר שעתה הגיעה העת לסדר חדש - לפיו עוברים מ'מלחמת הגנה' ל'מלחמת תנופה' בהפצת היהדות והמעיינות. וכך אמר הרבי: "וזאת היא עבודת הצעירים בכלל וצעירי אגודת חב"ד בפרט, אל לנו לעשות חשבונות כמה חיילים נמצאים אצלנו וכמה חיילים אצל הצד שכנגד, כי, "הצעיר יהי לאלף", וגם שבין שורות האויב גופא הנה בנפשו פנימה הוא על צדנו. ולזאת עלינו ללכת במלחמת תנופה במרץ ומס"נ, ואז בודאי יהי הנצחון, "דידן נצח", היינו, ש"האתרוג" וה"לולב" יצרפו אליהם את ה"הדס" וה"ערבה", וכולם יחדיו יתנענעו לד' רוחות ולמעלה ולמטה, כדי להמשיך בכל הששה קצוות "נר מצוה ותורה אור" ומאור שבתורה זוהי תורת החסידות".

בשיחה אודות 'צא"ח' בהתוועדות שמחת בית השואבה תשי"ט, התבטא הרבי בביטויים מיוחדים. וכך אמר:

"וכנהוג ב'אסיפה' - שהרי "אזלת לקרתא הלך בנימוסה" - ישנו "טשערמאן" (יושבי ראש) שאומר כמה מילים, ואח"כ פועל בעצמו "אתכפיא" ומוסר את עיקר הדיבור למישהו אחר, ובשעת מעשה מקנא בו... בחשבו, שהוא במקומו ה' עושה יותר טוב, אבל אין לו ברירה... וכך הולכים "מחיל אל חיל" [הרבי הוסיף בבת שחוק: מוטב להשתמש בלשון זה מאשר בלשון ההפכי...] מנואם אחד למשנהו, ועד שמוציאים את ההחלטות שהכינו אשתקד, ואומרים שיהי' כדאשתקד, וכך מתכוננים לשנה החדשה...

"בפרט זה לא חייבים "להדר" בהנהגה ד'אזלת לקרתא הלך בנימוסה"... ובכל אופן - אם הכינו את ההחלטות מקודם

אם לאו – הנה בנוגע לעבודה בפועל יהיו כל העניינים בהוספה על כל מה שהי' אשתקד, ובאופן המבואר באגרת התשובה בנוגע לתיקון העבר: "אם הי' רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים, לשנות פרק א' ישנה ב' פרקים וכו'", והיינו, שאפילו אם מצד העבודה דשנת תשי"ט היו צריכים לפעול באופן כך

נואם, מנחה) וכל שאר התוארים, ובמילא, יעמדו בראש וינהלו את המושב השני, ולא יאריכו כמו במושב הראשון...

"אגרא דכלה דוחקא"

בשנת תשכ"ד התקיימה התוועדות שמחת בית השואבה האחרונה, ומאז ההתוועדות לא התקיימה עוד.

לאורך השנים כולן היו דחיפות רבות בסוכה, והרבי צריך היה להורות שלא ידחפו בכדי שכולם יוכלו לראות ולשמוע. לעתים נפלו פירמידות ושולחנות נשברו, ואף אירע שדפנות הסוכה זזו ממקומן. לא פעם התעוררו בעיות עם התאורה במקום ופעם נערכה ההתוועדות בחושך.

עובדת קיומה של ההתוועדות בתוך הסוכה הפתוחה, הפריעה גם לשמיעת קולו של הרבי, עקב הרכבים שחלפו ברחוב וכיו"ב, כך שכולם השתדלו להצטופף בקירוב יותר למקומו של הרבי, מה שתרם להגברת הדוחק.

עד לשיפוץ ה'שאלאש' והפיכתו למבנה מקורה, בשנת תש"כ, הוא שימש גם כסוכה, אולם לאחר־מכן עברה הסוכה למיקומה הנוכחי, מימין לבנין 770. הסוכה הפכה קטנה יותר, ובקשתו של הרבי שישאירו אפשרות בגג ה'שאלאש' בכדי שייפתח ויהפוך לסוכה, לא יצאה לידי פועל.

הדוחק בהתוועדויות הסוכות – הפך עצום עוד יותר.

בערב־חג־הסוכות תשכ"ד, בעת שעלה לחדרו לאחר תפילת מנחה, נתן הרבי חבילה של דולרים בידו של הרב **שמואל** ע"ה **לויטין** ואמר: "אינני

באחת השנים, נכח בהתוועדות שמחת בית השואבה תלמיד ישיבה מבני ה'מלאכים' (קבוצה שהתפלגה בעבר מחסידות חב"ד), שנמשך לראות התוועדות של הרבי, אך מחמת השתייכותו התבייש לעמוד יחד עם כולם. על־כן החליט לשכב על סכך הסוכה ומשם הקשיב בהנאה צרופה. הדבר לא החזיק מעמד זמן רב מדי, ובמהלך ההתוועדות קרס הסכך, כשהוא נופל יחד עמו על השולחן שבסוכה... הרבי הפסיק את הדיבור ואמר בבת־שחוק: "א מלאך אראפגעפאלן פון הימל" ['מלאך' נפל מן השמים].

וכך, הרי כיון שצריכים להשלים גם את השנים תשי"ח תשט"ב ותשט"ז והשנים שלפנ"ז, אזי צריכים לפעול כמה פעמים ככה!".

הרבי סיים ואמר שהוא בעצמו לא היה ב'מושב' הראשון, אולם ישנם אלו שנכחו ויודעים מי הי' ה"טשערמאן", "ספיקער", "טאָסט־מייסטער" (יו"ר,

שולל שתהיה התוועדות שמחת-בית השואבה גם כן".

בהתוועדות שבת-חול-המועד, היו בסוכה דחיפות נוראות והרבי אמר: "ובכן, אינני גורס את ההנהגה לדחוף ולהידחף כו', שאין זו הדרך וההנהגה הראויה בשעת התוועדות, והיא היפך הרצון ותקוה כו', ומסתמא זהו גם היפך רצונם של רבותנו נשיאנו, ואין להאריך בדברים המצערים ומבהילים! ה"סדר" הנ"ל מתנהל כבר כעשר שנים "ואין איש שם על לב!"

"הטעם להנהגה זו - אינני יודע, ואפילו אם הייתי יודע - אין זה הזמן ואין זה המקום לדבר אודות ענין זה בזמן ההתוועדות. ואף ש"אגרא דכלה דוחקא" - אין רצוני להיות הגורם לדבר. מה יכול אני לעשות בענין זה - אינני יודע, מלבד לקצר בהתוועדויות, ואזי יוכלו ללכת לנוח במקום אחר... ומצד טעם זה הי' בדעתי שלא להתוועד היום, אבל נמלכתי בדעתי, כי מי ירוויח מזה כו', וגם מצד הענין ד"כוס של ברכה", שאין זה ענין לחלק ממנו לאחר כמה ימים כו'. אלא שאותם ענינים שבדעתי לומר - אומר בקיצור..."

בעת התוועדות שמחת-בית השואבה, שוב היו דחיפות. להלן קטע מיומנו של הרב אהרן שי' הלפרין המתאר את שאירע:

"באור ליום ג' דחג-הסוכות (י"ט תשרי), התקיימה התוועדות מיוחדת לבני תורה שהיה עליה פרסום בעיתונים, ואכן היו ריבוי יהודים ובחורים שהגיעו ממקומות סמוכים. בהתוועדות זו היו הרבה מאוד שיחות בנגלה.

"בחלק הראשון של ההתוועדות דובר אודות מעלת התשובה שבא דווקא לאחר החטא כדאיטא בגמרא שדוד הקים עולה של תשובה. בחלק השני דיבר בענין קידשה לשעתה או לעתיד-לבוא, מחלוקת בין הרמב"ם והרמב"ן באריכות גדולה.

"באמצע ההתוועדות, מרוב דחיפות, נשברה א' מקירות הסוכה והרבי השליך את המיקרופון לצד ואמר שחוזר על-עצמו הענין דאתמול בנוגע לדחיפות.

"התוועדות זו נמשכה עד השעה אחת וחצי בלילה ולאחר-מכן המשיכו להתוועד ור' יואל כהן חזר על השיחות ואמר שלאחרי התוועדות כזו בקשר לתשובה, 'מתחשק לעשות עבירה..."

לשנה הבאה לא התקיימה ההתוועדות המסורתית (אולם ביום טוב ובשבת חול-המועד התקיימו התוועדויות, עד לשנת תש"ל) כאשר הציבור סבר כי זה מפני האבילות לאחר הסתלקות הרבנית חנה. הרבי העביר הוראה לרב חדקוב כי בל יפרסמו עוד בעיתונות על ההתוועדות הקבועה לבני הישיבות, אך שעם-זאת אחד האורחים יתוועד. ומני אז - פסקה ההתוועדות לחלוטין ולא התקיימה עוד, כשהטעם לכך הוא אי-הסדר שנגרם כתוצאה מתנאי הסוכה הבלתי נוחים.

בספרי ה'התוועדויות' מופיעות השיחות שנאמרו בעת התוועדויות אלו לאורך השנים, העוסקות גם במעלתם, עניינם ותפקידם של תלמידי הישיבות, באותיות נפלאות.

בחול המועד סוכות תשל"ז התקיימה, באתערותא דלעילא, התוועדות מיוחדת לילדי וילדות 'שיעורי למודי הדת', בסוכה שב770 • הרבי עצמו כתב בכתב־יד־קדשו את תוכניית האירוע והתייחס לפרטים הקטנים של התוכנית • תיאור מיוחד של אותה התוועדות, בשילוב מסמכים הקשורים בה • מלווה בתמונות נדירות, חלקן בפרסום ראשון

קבץ מרדכי
היהודי
תלמידים

ולמד תורה

JEM/THE LIVING ARCHIVE/108785

חיבה יתירה נודעה מהרבי לתלמידי הארגון של"ה (שיעורי לימודי הדת, בשמו המלא). הארגון הוקם עם הגעתו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ לארה"ב, ובאמצעותו זוכים עשרות אלפי ילדים יהודיים הלומדים בבתי הספר העממיים שבעיר, לקבל טעימה קלה של יהדות - דבר אותו אינם מקבלים במסגרת לימודי בית הספר - בכל יום רביעי בשבוע.

חיבתו של הרבי לארגון, באה לידי ביטוי מיוחד בחול'ה המועד סוכות של שנת תשל"ז. בבוקרו של יום שני דחול'ה המועד, זמן קצר לאחר שמסר הרבי את הד' מינים שלו עבור הציבור, קרא הרבי לר' מאיר שי' הארליג - שהיה ממונה על הד' מינים - ושאל אותו באם פגש את הרב יעקב יהודה העכט (מנהל של"ה), ר' מאיר השיב כי לא ראה אותו. ובינתיים מיהר אחד מבני משפחתו של הרב העכט לאיסט-פלאטבוש, מקום מגוריו ורבנותו, בכדי להודיע לו כי הרבי חיפשו.

לאחר התפילה ניגש ר' מאיר לחדרו הק' של הרבי, ומסר שהרב העכט הגיע. הרבי ביקש שיכנס, והודיע לו שברצונו לערוך ביום רביעי התוועדות עם תלמידי של"ה, בסוכה. הרבי אף הודיע כי בכוונתו ליטול את ידיו לסעודה (!) ואחרי סיום ההתוועדות וברכת המזון, יחלק 'כוס של ברכה'.

ההודעה על דבר ההתוועדות המתוכננת, התקבלה אצל החסידים בהפתעה רבה ובהתרגשות גדולה, בפרט הודות לעובדה שבשנת תשל"ל חדל הרבי להתוועד בסוכה, עקב אי סדר בולט ומסוכן שהיה בשעת ההתוועדות. היה זה ה'ראלי' הראשון בהיסטוריה,

ק ר ל ס ד ר י ג

ברובי ידוע לכולם את האחריות המדולה המוטלת על כל צדינו ומצוינו לאבט
את הילדים ולקפחם עין על כל ילד וילד שנכנס במסגרתנו.

מכיון שזכינו עליק אדמו"ר שלי"ה בנבואה מירר את המנהיגים לסיבתם ביה
אשר על כן חייב לקרע על שורשיהם את גזרל המערה והם המוטלה עליהם כמי שבי"ה ה
לחמיר הכוונה, ובדך זה אנו רוצים לתבוא בנת פרטים מתנאים אשר נאבב במיוחד

א. כשנגיע הבום הפוריינים את הבנים במבנה, זמם הבנות מקניינים מיד לנאל
ס-100, לפעלה, וזה הבנים באם הם פגיעים לפני העקם 10000 נורדייט אורה העקם
האפילו בנתם אפ"י בעלים אורה את הכוונה, ובאם פגיעים לאחר העקם 10000 לקטים
את הבנים מיד לרופא יעט ויפירו עני מרריינים על כל סני ילדים.

ב. על הבום צריכים המרריינים לקחת את כל הכתובות של הילדים ולעשות
סני התקנים, מהר שיטער אצל המררייך והתני ימסרו לספונת איים צני בלאנען.

ג. המרריינים צריכים לראוב על הבום יברחו כל הילדים על לולב ואתנו.

ד. המנהיגים בנטיבה האי"ה כלהלן אחר נש"י של ב"ק מר"ש הילקו המרריינים
לילדים כדוגנת וצריכים לראוב על ילד ינאר את המרכבות ביום מר"י המדונת וליטע
בכוונה, מר"י ימירו את מרחטנו, לאחר סכן מר"ה ימיה ומרגנט, מר"י מר"י
ושמחת במר"י, מר"י מר"ה לוב עקם שיחה ומרגנט, לאחר סכן ימירו הטייע את מר"י
את מר"י מר"י, מר"י ימירו עקם עקם ומר"י, מר"י ימירו הטייע את מר"י ג"ש
למחר סכן ימירו בנטיבה, למחר סכן ימירו עקם מרריינים -מכונה- בום על נרעת ואת
מריינים בנטיבה הילדים, למחר סכן ימירו עקם מרריינים ברכת אחרונה, המרריינים צריכים
לראוב עלמני מרריינים מרריינים הם יפילו את המורגת מר"י מר"י מרריינים ומורגת מר"י

ה. על הבום התקנים המרריינים לומר את הילדים את הניבונים הבנטיבה את
מרחטנו, ושמחת במר"י, עקם עקם, הטייע את עק"ר, ומקטים את המרריינים לומר
את הניבונים טוב כמי מרריינים יוכלו לומר טוב ובמתינה.

ו. המרריינים צריכים לראוב שיחיה מר"י עקם על הילדים למינה בום את שינודת

ז. על הבום מריינים המרריינים להטביר את ממות המסביב, ואר"ך מר"י למחנה

ח. המרריינים אינם בנטיבה יצאת באפנע המסביב.

ט. המרריינים אינם בנטיבה את ירייהם, מכיון שכבר יצאת האיתה מר"ק אר"ש

י. במת מרריינים ילפרו בבוט חלק או את כל מר"י מרריינים.

יא. בשעת הטייה צריכים לראוב שיחיה עקם מוחלט ושלם ימירו המרריינים.

יב. בעת שלוקטים את המס"ב ידוק ר"ך מררייך אשר בכל קבוצה (ע"ש גזרל ה
ע"ש המכס עם המררייך הע"י) וקד"י בדיינגט, והתני ונשגל המנהיג על הילדים.

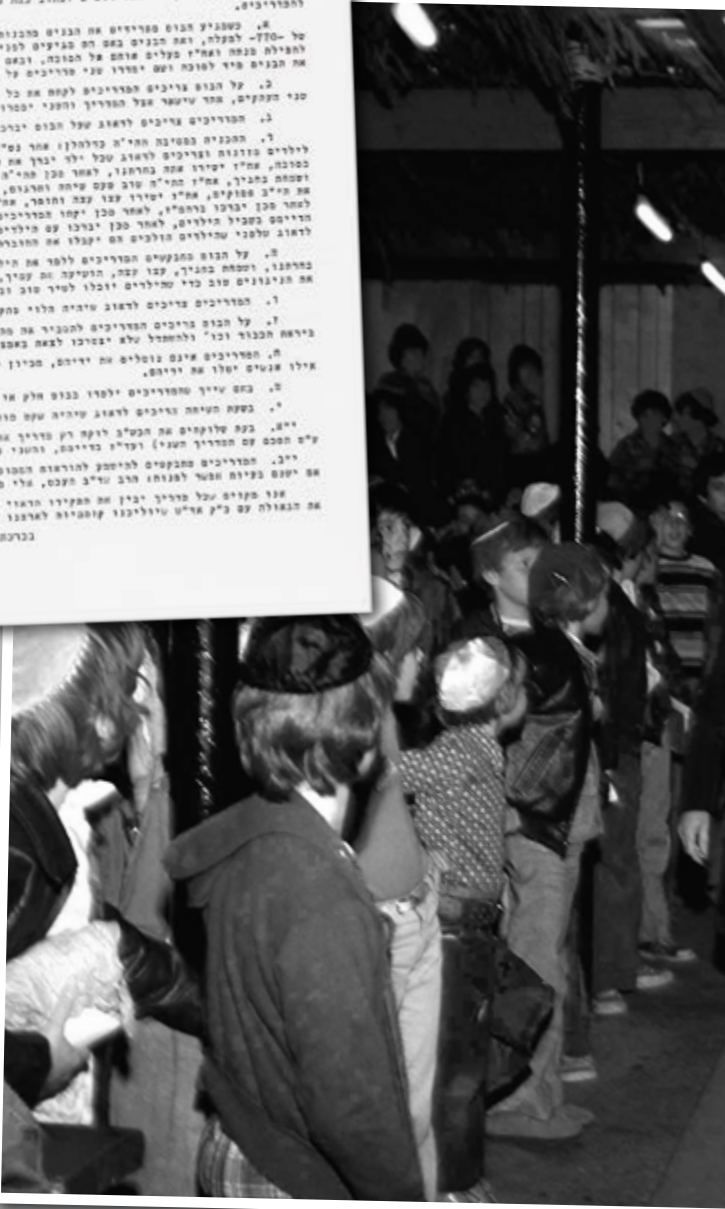
יג. המרריינים מתקנים להורגות המסובים כדי לטביר על המר"י. ו
אם ישנם בעיות אפשר לננותו הרב מר"י המכס, מר"י מרריינים, מנודל זלמנדב.

יד. אנו מקדים על מררייך יבין את מקורו המר"י, ובזכות זה נזמט לקרע
את הגזולה עם ב"ק אר"ש מרריינים קונטרסית ולמרגנט ע"י מר"י ובקריוב מר"י.

טו. ברבנות מרריינים למחנה זמלונת נה

טז. עוקרי ליפער מר"ה

דף הוראות שחולק למדריכים

הרבי בעת כניסתו להתוועדות

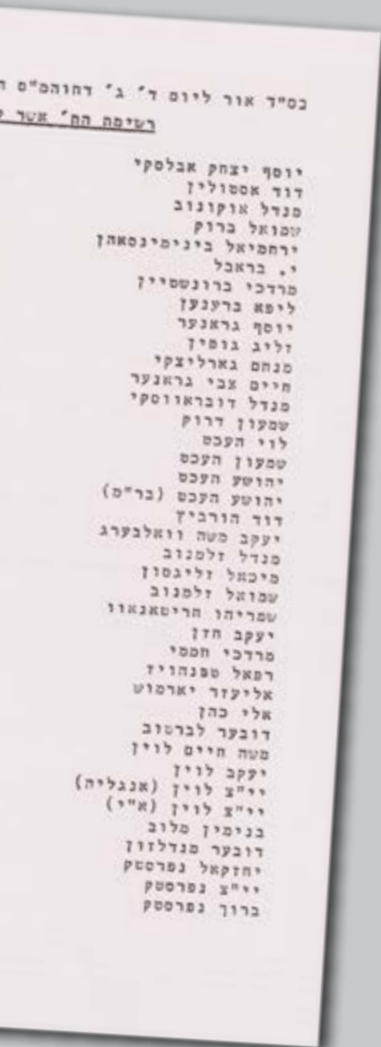
זו הייתה הפעם השנייה בלבד בה התקיים הסדר בו הרבי אומר שיחה, לאחריה הרב העכט מתרגם, ואז אומר הרבי שיחה נוספת, כשבסיומה שוב מתרגמה הרב העכט. הפעם הראשונה בה התקיים סדר זה הייתה בפאראד ל"ג בעומר תשל"ו, אז הורה הרבי לפתע לרב העכט כי יתרגם בפני הילדים את השיחה, ולאחר־מכן הרבי יאמר שיחה נוספת.

לאחר דין ודברים אודות סדר המאורע, יצא למחרת מענה בכתב יד קודשו של הרבי, בו כתב תכנית מפורטת להתוועדות. עקב הגבלת המקום שהייתה בסוכה, הרבי אף הורה על מספר אנשים מצומצם שישורשה להשתתף בהתוועדות, והם: חברי המזכירות, הרב יעקב יהודה העכט, הרב מרדכי מענטליק, הרב בערל יוניק, והמדריכים בארגון.

פאר זיך אויכענט

בליל רביעי, ג' דחול המועד, הוכנה הסוכה לקראת ההתוועדות המיוחדת והוקמה בימה עליה ישב הרבי בעת ההתוועדות.

בשעות הבוקר, נתלתה על הקיר ששימה עם שמות המדריכים הרשאים להיכנס להתוועדות, והללו יצאו באוטובוסים ומכוניות אל בתי הספר בכדי להביא את התלמידים אל המעמד הגדול. בשעה 3:15 התקיימה תפילת מנחה כרגיל, והילדים שכבר הספיקו להגיע, השתתפו בתפילה עם הרבי. לפי הוראת הרבי, בשעת ההתוועדות נכחו בסוכה רק הילדים עם מדריכיהם, וכל אנ"ש והתמימים נכחו בזאל הגדול,

מודעה על-דבר
ההתוועדות
שנתלתה בזאל

כ"ה
לכל המדריכים ע"י
ע"פ הוראת כ"ק אגודת ישראל
אסיפת מנהל בית המדרש בעבודתו של כ"ק אגודת
בית דין - ע' דמות סוכות בשעה 3:00 אצל
24 אצל 530 בערך. יודעים הימים המבטאים
סוף בערך 5:15 למחברים אצל אביהם בשעה
בערך

To All Released Time Instructors

In accordance with the request
of the Rebbe Shlita we are organizing
a Succos Party in the Succah
on Wednesday - 30 day Chol
The children will be picked up
from the Public Schools. The program
begin at 3:00 until 5:30. The
Shlita will address the children.
will be returned at approx. 6:30
P.S. when call us presents:
will take place in the
COMMUNITY Succah in Brooklyn.

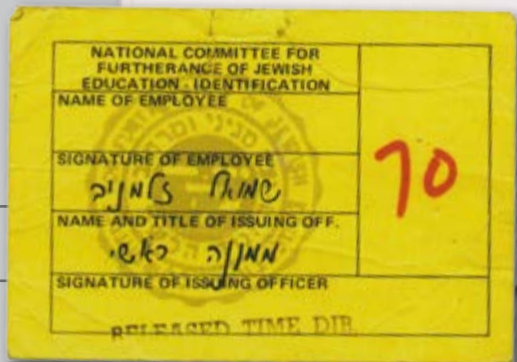
להם הזכות להיות בסוכה בשעה המסיבה

- אברהם יעקב סוסיבר
- יצחק מאיר סוסיבר
- אלי סוסיבר
- יצחק טירוסא
- בן ציון סטאק
- שלום מייס
- שלום פערל
- אברהם פרוידמן
- אורי פוזנר
- י"צ פוזנר
- אליעזר קלמן
- מנדל קוזנובסקי
- מנדל קרינסקי
- נחמיה קסלר
- אלחנן ריבקיין
- ששה טור
- בנימין שיינמן
- י"צ שוונקיין
- מרדכי טכטר
- אברהם שלמה טרף
- מרדכי טרף
- הרב קלמן טור

רשימת שמות הבחורים
ששימשו כמדריכים והורשו
להשתתף בהתוועדות

כדי לשמור על הסדר מתבקשים
כל אלו אשר אינם מופיעים
ברשימה זו לא להיכנס בשום אופן
לסוכה.

כרטיס הכניסה לסוכה
עבור המדריכים

שם הוקרן ווידאו במעגל סגור מהנעשה בסוכה.

הבנות שהגיעו לכינוס, ישבו לאורכו בזאל הקטן, הסמוך לסוכה.

בשעה 4:15 נכנס הרבי לסוכה ונטל את ידיו הק' לסעודה. לאחר־מכן הורה לחלק לכל אחד מהילדים 'לעקאח' שמסר קודם לכן (מהנשאר מהחלוקה בערב יום הכיפורים). בעת החלוקה קרא הרבי לרב העכט וביקש ממנו לעקאח גם עבורו באומרו "פאר זיך אויכעט" [עבורי גם כן].

בשלב זה, ניגנו את הניגון "אתה בחרתנו" כפי התוכנית, ולאחר־מכן החל הרבי באמירת שיחה. הרבי ביאר את משמעותן של מילות הניגון ואמר שהן מבטאות את אהבתו הגדולה של הקב"ה לכל יהודי באשר הוא, למגדול ועד קטן, את בחירתו בעם היהודי ואת כך שרוממם מכל העמים. הרבי הוסיף ואמר לילדים, שכיון שהקב"ה בחר בכל אחד מהם, זהו סימן לכך שניתן להם הכוח ליישם את תפקידם כפְּחוּרֵי של הקב"ה, והנהגתם כראוי תהווה דוגמא חיה לכל.

הרבי הסתובב לעבר הרב העכט והורה לו לתרגם את השיחה לאנגלית. לאחר שסיים את התרגום, ניגנו הילדים את הניגונים "עוצו עצה ותופר" (בשונה מהמתוכנן מראש).

הרבי אמר שיחה נוספת בה דיבר על כך שעלולה ליפול לילד מחשבה כלשהי, שהנהגה כפי דרישת התורה כרוכה בקושי, שכן בזמן בו יכול לשחק 'פוטבול' או כל משחק אחר, מוטל עליו להתמסר ללימוד התורה; בהגיע

לפנינו תמליל מכת"ק של הרבי המפרט את תוכנית ההתועדות:

התכנית להתועדות שמחת בית השואבה עם הת' שי'

כל קבוצה ומדריכה אצלה - (דהבנות בביהכנ"ס)

כשיוסדר כ"ז יודיעוני.

נט"י לאחרי המוציא (דהמנין).

ברכת במ"מ ולישב בסוכה דהת' שי'

ניגון אתה בחרתנו

שיחה, תרגום

ניגון ושמחת בחגיך

שיחה, תרגום

י"ב פסוקים. ניגון עוצו עצה ותופר

ניגון הושיעה א"ע (ג"פ)

ברכהמ"ז

המדריכים יקחו אצלי 1 מכוס של ברכה (מהבקבוקים) ויחלקו לקבוצתם

כן 2 מעטפות שבכאו"א דיימס ויחלקו לכאו"א 2 דיימס

(גם להבנות).

ברכה אחרונה.

באם די זמן ולא יתבלבל הסדר כלל - לאחר שיצאו הבנים יכנסו הבנות לסוכה, ברכות במ"מ ולישב בסוכה וכו'

באם ספק - לא כדאי.

באם אפשר ליתן לכאו"א החוברת ד"ב פסוקים, חוברת תשרי.

הרבי נוטל את
ידיו בתחילת
ההתוועדות

הרבי בעת
חלוקת 'כוס
של ברכה'

יום השבת - נעשה הוא מוגבל ואינו יכול להתעסק עם משחקים; וכשצריך לאכול, עליו לבדוק לפניכן את כשרותו של המאכל. מהסיבות הללו ועוד, יכול ילד לחשוב שבחירת הקב"ה בו הביאה עמה עליו משימה קשה. הרבי הסביר שכשיהודי, אפילו ילד קטן, יתבונן בגודל אהבתו של הקב"ה אליו, יבין שכל דבר שהקב"ה מצווה ליהודי לעשות הוא בכדי להיטיב עם היהודי, ואף אם לשעה קלה נראה כי קשה המשימה, עליו לדעת שעל ידה, יוטב לו הרבה יותר. גם שיחה זו, כקודמתה, תורגמה לאנגלית ע"י הרב העכט.

ברוב פאר והדר

כעת הכריזו הילדים את שנים־עשר הפסוקים, כאשר הרבי חוזר בכל פסוק מילה במילה יחד עם הילדים. לאחר־מכן אמר הרבי שיחה נוספת בה דיבר על הכוח שנתן הקב"ה לכל־אחד ואחד להתמודד עם היצר־הרע, וכאשר הוא רואה שיהודי אינו מתפעל מעצת היצר, מבטל הקב"ה את עצותיהם הרעות של שונאי ישראל, ועוזר ומגן על היהודים - שגם בזמן הגלות יוכלו להיות בשמחה, ומביא אותם אל הגאולה ע"י משיח צדקנו בקרוב ממש.

ניגנו את הניגון "הושיעה את עמך", ולאחר־מכן בירך הרבי ברכת המזון ואז עירב את היין שבכוסו עם היין שהיה בבקבוק, ונתן למדריכים ולמדריכות בבקוקי יין וחבילת מטבעות ('דיימס') על מנת לחלקם לילדים (שני מטבעות לכל אחד - האחד, לתתן [או חילופין] לצדקה; והשני - לעשות בו כטוב בעיניהם). הילדים בירכו על היין ואמרו לרבי 'לחיים', והרבי ענה להם 'לחיים ולברכה'.

רגעים מרוממים ומרגשים היו בעת שביקש הרבי שכל ילד וילד יעבור על־יד הבימה, כולם עברו בזה אחר זה והרבי נופף לכל־אחד ואחד

הרבי מנופף לשלום
אל הילדים בסיום
ההתוועדות

JEM/THE LIVING ARCHIVE/108754

הילדים מושיטים כוסיות
לאמירת 'לחיים' לרבי

JEW/THE LIVING ARCHIVE/108521

JEW/THE LIVING ARCHIVE/108761

ברכה' ואמרו 'לחיים' לרבי. הרבי אמר גם להן 'לחיים'.

ההתוועדות נמשכה כשעה וחצי, תוך סדר מופתי. כעבור זמן, התבטא הרבי בפני הרב חדקוב שהכנס היה בסדר מסודר וברוב פאר והדר.

בידו הק' לשלום. לפני הסיום קיבל כל ילד את החוברת 'תשרי' ומכתב כללי לילדי ישראל שיצא באותו היום.

כאשר יצאו הבנים מהסוכה, נכנסו הבנות, שעד כה ישבו ב'זאל', הן בירכו ברכת 'בורא מיני מזונות' ולישב בסוכה, קיבלו מהמדריכות 'כוס של

הרבי יוצא מהסוכה בסיום ההתוועדות

JEM/THE LIVING ARCHIVE/108789

הנה אנכי והילדים

בתום הכינוס, היו הילדים עוברים לפני הרבי, שעמד במרפסת שהייתה באותם ימים ליד חדרו הק', ולעתים במקומו בבית הכנסת, או בחלון חדרו. הרבי היה מביט על כל אחד ואחד מהילדים ומעודדם בשירתם וריקודם.

כך מתאר את הכינוס הרב **רפאל-נחמן הכהן** ע"ה ביומנו משנת תשי"ז:

"ביום א' דסכות נתאספו כל הילדים של בתי הספר של רשת חב"ד בסוכה שבחצר בית רבינו עם מוריהם ומדריכיהם לעריכת שמחת בית

לאורך השנים הראשונות, היו מתקיימים ב770 כינוסי ילדים בימי חול'המועדי-סוכות, בהם היו משתתפים ילדים המתחנכים במוסדות ליובאוויטש, כמו גם ילדים מבתים שאינם שומרי תורה ומצוות.

במהלך הכינוס היו מציגים בפניהם שעשועונים שונים, מחלקים להם מיני מתיקה עליהם בירכו בקול, מאפשרים להם ליטול לולב ולברך עליו. בחלק מהשנים אף הקרינו בפניהם את סרט הוידאו מ'פאראד' ל"ג בעומר.

השואבה, ואחרי זה יצאו לחצר בשורה וכ"ק אד"ש יצא להגזוזטרא והביט על כלאחד ואחד שעברו, ואחריכך יצאו במחול עם מוריהם ומדריכיהם ואחריהם כל אנ"ש והתמימים, וכ"ק אד"ש עמד כל הזמן וגם טפח בידיו הק'. אחרי הריקוד שהיה בחצר יצאו כולם ללוות אותם אל האוטובוסים שחיכו עליהם להוליכם לבתיהם ורקדו גם כן כולם ברחוב, והנה כ"ק אד"ש פתח החלון שממול הרחוב והביט זמן רב, ואחריכך שלח להגיד שלא ישכחו שהיום הוא האושפיזא של יוסף. אחריכך היתה תהלכה מכל הילדים בחוצות העיר, והשתתפו כח' מאות ילדים כ"ן.

"אחרי הבנים היה גם כינוס של בנות עם המורות והמדריכות, וגם הם כשיצאו בשורה, יצא כ"ק אד"ש להגזוזטרא".

"לתאר את האהבה שהשתקפה על

פניהם – אינני יכולה"

בשנת תשח"י, כתבה הרבנית חנה נ"ע ברשימותיה תיאור על מחזה כינוס זה, ותחושותיה נכחו:

"אני ממהרת להביע בכתיבה את העונג שחשתי אתמול. שכחתי בשעת מעשה על קיומי האישי.

"היה זה כמו בכל שנה – לרגל שמחת בית השואבה הובאו ילדים מ'מסיבות שבת' ומ'בית רבקה', ועמם הגיעו רבים מהוריהם. היה שם ציבור גדול, רובם כמובן ילדים. על פני הילדים שרתה אווירת יום טוב, והמארגנים הנעימו את זמנם בצורה טובה למדי.

"במחזה דומה לזה שהיה בל"ג בעומר, יצאו הילדים אל הרחוב, ושם יצא אליהם בני שליט"א.

"לתאר את האהבה שהשתקפה אז על פניהם – אינני יכולה. אהבה זו התפרצה מהם בשמחה ובריקודים בהתלהבות גדולה. כשמדובר בילדים, הדברים נעשים מתוך אמת וטוהר שכאלה, עד

"בברכתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א נאמו המדריכים והרבנים שנכחו, בין ריקוד לריקוד לפני הילדים מענייני דיומא. הועד אף הכין מיני מתיקה עבור הילדים לכבוד יום טוב...

"בעיצומם של הריקודים הגיע הרבי שליט"א לחלון שבדירתו הפונה לרחוב... והביט משך זמן בריקודי הילדים.

באותה הזדמנות של פגישת הילדים, תבע חדב"נ הרב מנחם שניאורסאהן, יו"ר ועה"פ של מל"ח, מכל הרבנים מערי השדה שנכחו במעמד שגם הם ייסדו בעריהם סניפים של ועד מגיני ומרחיבי החנוך הכשר ויטלו חלק בכל מקצועיות שה'ועד עוסק עמם: 'מסיבות שבת', 'שעות הדת' וכן הלאה.

"כל הרבנים קיבלו את התכנית והבטיחו לעבוד ברוח תוכנית העבודה של ה'ועד".

שהדבר משפיע - כך נראה לי - על הוריהם.

"מאז עבר כבר יותר ממעת לעת, וגם עכשיו אני מרגישה זאת עדיין".

"באותה הזדמנות, תבע חדב"נ"

על כינוס דומה שהתקיים ב707 לילדים בשמחת תורה תש"ה והרבי נשא בו דברים, אנו מוצאים תיעוד בידיעה שפורסמה ב'קובץ ליובאוויטש':

"על פי דרישתו של כ"ק אדמו"ר [מוהרי"צ] שליט"א, אסף 'ועד מגיני ומרחיבי החינוך הכשר' שליד 'מרכז לענייני חינוך' בחצר ביתו של הרבי שליט"א ב770 איסטון פארקווי, קבוצה גדולה של ילדים המשתתפים ב'מסיבות שבת'. רקדו עמם - וגם אמרו עמם את פסוקי "אתה הראת" - לכבוד שמחת תורה.

קדשנו במצותיו

סקירה מקיפה על הנוהג המיוחד לפיו זכו החסידים מדי שנה בשנה לברך על ארבעת המינים של הרבי, למן השנים הראשונות ועד לרגעים המרטיטים של סוכות תשנ"ב בהם עמד הרבי והביט בכל־אחד־ואחד מן העוברים

אחת הזכויות המיוחדות להן זכו החסידים בחודש תשרי, הייתה ההזדמנות המופלאה לברך וליטול את ארבעת המינים של הרבי, בכל יום מימות החג.

הנהגה זו, לברך על ארבעת המינים של הרבי, החלה כבר בימי הרבי הריי"צ. אולם בשנים הראשונות לבואו של הרבי הריי"צ לארצות הברית היו זוכים לכך רק זקני החסידים ויחיד סגולה. בשנים תש"ט ותש"י, נתן הרבי הריי"צ את ארבעת המינים שלו בידי חתנו הרבי, בכדי לזכות בהם את קהל החסידים הרחב. הרבי ירד לסוכת 770 וזיכה בהם את אנ"ש כולם. בזמן בו בירכו החסידים, ישב הרבי בסוכה וטעם דבר מה [פעם, נכנס אחד מזקני החסידים לרבי ואמר ש'לא מתאים שחתנו של הרבי יאכל ברבים קודם התפילה'. הרבי אמר לו שבדבר שחסידים עושים - אין להתבייש].

בשנת תשי"א, לאחר הסתלקות הרבי הריי"צ, זמן מה טרם שקיבל על עצמו הרבי את הנשיאות בגלוי, זכו החסידים לברך על ארבעת המינים של הרבי לראשונה. הרבי נכנס לסוכה הגדולה שב'שאלאש', ובעודו יושב ואומר קרבנות מתוך הסידור, ניגשו החסידים בזה אחר זה, בירכו ונטלו.

ומביט עליו

בשנת תשי"ב, בנו עבור הרבי סוכה קטנה לצד סוכת הקהל שב'שאלאש' (גודלה של הסוכה היה קטן במחצית מזו ששימשה את הרבי בשנים מאוחרות יותר, בחזית 770). סוכה זו שימשה את

הרבי והרבנית בעת סעודות החג, כיון שבאותן שנים לא הייתה סוכה אחרת בבית הרבי בפרזיזנט (באותה סוכה, גם הייתה הרבנית חנה מדליקה את נרות החג).

בבוקר יום טוב ראשון של חג הסוכות, הגיע הרבי מבייתו, ומיד נכנס לסוכה הקטנה כשהוא סוגר אחריו את הדלת. הנוכחים במקום, לא ידעו האם הרבי ייתן את ארבעת המינים שלו לברכה, ואיש לא אזר אומץ לדפוק על סוכתו של הרבי ולבקש זאת. בתוך כך, נכנס לסוכה הרה"ח ר' זלמן ע"ה דוכמן, שהיה לו זה חודש תשרי הראשון אצל הרבי. כששמע על הנעשה, ניגש חיש לסוכתו של הרבי וביקש לברך על ארבעת המינים שלו, באומרו: "זכיתי לברך על הלולב של הרבי הרש"ב, זכיתי לברך גם על של הרבי הריי"צ, ואני מבקש לזכות ולברך גם על הלולב של הרבי". הרבי נעתר לבקשתו, ואחריו נכנסו שאר החסידים ובירכו על הלולב. מני אז, החל הסדר הקבוע לפיו החסידים מברכים על ארבעת המינים של הרבי בכל שנה ושנה.

הרבי היה מגיע מבייתו לפני התפילה ונכנס לסוכה, כשהוא משאיר אחריו את הדלת פתוחה. החסידים היו נכנסים אחד-אחד, והרבי היה מביט בכל אחד בכניסתו. החסידים היו מברכים, ומנענעים רק נענוע אחד, כנדרש בכדי לצאת ידי חובה. הרבי הרכיב משקפיים ובפניו היה פתוח ספר, בדרך-כלל היה זה המשך 'וככה' תרל"ז, או מאמרים אחרים מתורתו של הרבי מהר"ש. התור היה נמשך עד השעה 9:45-9:30 לערך.

חסך את זמני...

סדר זה נמשך עד לשנת תשכ"ב. באותה שנה גדל מספר החסידים שהגיעו לחודש תשרי לבית חיינו, וביום הראשון של החג, נמשך התור לברכה אל תוך זמן התפילה, והסתיים לערך ב10:45.

באותו ערב, ליל יום־טוב שני, נקרא ר' מאיר הארליג אל הרב חדקוב. ר' מאיר לא נחפז לעלות, משום שבלילה הקודם נערכה התוועדות ובה אמר מילה לא טובה למישהו, כך שחשב שהרב חדקוב חפץ לנזוף בו על כך. אך משרבו הקוראים, הבין שיש דחיפות בדבר וניגש.

מתואר כי הרבי היה מביט על כל אחד בשעה שבירך ועונה 'אמן'.

בהזדמנויות אחרות הרבי רק עמד והביט על כל אחד, תוך ששפתיו הק' רוחשות. עדויות נוספות מספרות כי היה נוהג לומר לכל אחד מהעוברים (גם בימי חול המועד): "מתנה על מנת להחזיר".

הרה"ח ר' שלום דובער ע"ה קסלמן, שהיה איטר יד, סיפר כי באחת השנים ניגש כמהסס באיזו יד ליטול את הלולב וכאשר הרבי הבחין בכך, אמר לו מיד: "א לינקער? נעמט דעם לולב מיט דער לינקער האנט!" [= שמאלי? טול את הלולב ביד שמאל]...

ר' מאיר הארליג מגיש לרבי את ארבעת המינים קודם אמירת ה'הלל'

נדהם מגודל השליחות והזכות שהטיל עליו הרבי, לרגעים אחדים עמד כך בחדר, אך תיכף התעשת ונטל עמו את ארבעת המינים.

ואכן, למחרת בשעה שמונה, עמד ר' מאיר בסוכה של הרבי שהייתה ב'שאלאש', והקהל נכנס ובירך. כשהגיע הרבי מביתו לתפילה, עשו הפסקה, והרבי לקח את ארבעת המינים ובירך עליהם, אחר כך המשיך הקהל לברך, עד שהגיע המניין להלל. כרבע שעה לאחר התפילה נתן לו שוב הרבי את לולבו, ואלו אשר לא הספיקו לברך בבוקר, עשו זאת כעת.

ישר כח' מיוחד

בשנתיים הבאות - תשכ"ג ותשכ"ד

כשהגיע אל חדר המזכירות, נאמר לו שהרב חדקוב נמצא על יד חדרו של הרבי. ר' מאיר שיער שהרב חדקוב מעוניין לדבר עמו מבלי שאחרים ישמעו. רק כשהגיע למקום הבחין שדלת חדרו של הרבי פתוחה, והרב חדקוב סימן לו להיכנס פנימה. הרבי מעוניין לדבר עמו.

כאשר נכנס, יצא הרב חדקוב מהחדר ור' מאיר נשאר לבדו עם הרבי. הרבי ישב כשפניו נגד הקיר, בסירטוק בלבד, ועיין בספר. הרבי הביט בו ואמר שמחר אי"ה יגיע מאוחר, ומבקש שהוא ייקח את הלולב והאתרוג, יניחם במקום בטוח, ובבוקר ייתן לקהל לברך עליהם; כשהרבי יגיע לתפילה, יעשה הפסקה ולאחר מכן הקהל ימשיך לברך. ר' מאיר

ארבעת המינים ונעל את דלת הסוכה, רצה ר' מאיר להציע לרבי שיטעם תה ועוגה, ושאל האם להכין משהו לשתות. הרבי ענה לו: כעת הגעתי מהבית, וראיתי שהתור לברכה על הלולב מגיע עד לרחוב 'ברוקלין', מן הסתם הקהל לא שתה קודם לכן, ואינני רוצה להטריחם...

לאחר השיפוץ שנערך ב'שאלאש', עברה הסוכה לחצר שבין 770 לספריה (במקום בו ממוקמת כיום), והקהל היה מברך בצד הפונה לכביש. לאחר שנבנתה בריכת התשליך עבור הרבי, נבנה בצדה מקום מיוחד עבור הברכה על ארבעת המינים של הרבי.

במשך השנים, היה הרבי נכנס בבוקר אל סוכתו עם ארבעת המינים, ומבעד

שוב בירכו החסידים בתוך סוכתו של הרבי, כאשר הרבי יושב או עומד עם ספר, ומביט על כל אחד מהנכנסים.

בשנת תשכ"ה, שוב ביקש הרבי מר' מאיר שיהא אחראי עליך, אך הורה שיברכו בסוכת הקהל.

מאז, בירכו החסידים על ארבעת המינים של הרבי בסוכה הגדולה, שהייתה באותן שנים ברחבת ה'שאלאש'.

[במהלך השנים כתב אחד מזקני החסידים לרבי מדוע עניין כה נעלה מופקד בידיו של 'אברך צעיר'. במענה לכך השיב לו הרבי: היכן הייתם כשהוא חסך את זמני? כעת אתם כותבים!].

באותה השנה, לאחר שהרבי בירך על

JEM/THE LIVING ARCHIVE/142490

ביום הראשון של חול המועד בשנת תשכ"ז, בשעה שאחד מהנוכחים בירך, אחזתו התרגשות גדולה, והאתרוג נפל ונפסל... היה זה כבר לאחר שהחלה התפילה, ר' מאיר סיפר זאת לרבי, והרבי אמר לו להביא מביתו את האתרוג של הרבנית. לאחר התפילה, כשביקש את האתרוג, אמר הרבי: זהו אינו האתרוג שלי ואיני יכול לתתו. אף בימים הבאים לא נתן את המינים לברכת הציבור, עד ליום הושענא־רבה לאחר התפילה.

מספר פעמים, כאשר אירע ומאן־דהוא פסל את האתרוג ור' מאיר סיפר על כך לרבי, אמר הרבי: מוטב בשבילי ובשבילו שלא אדע את שמו, ונתן אתרוג אחר שיברכו עליו.

בהושענא־רבה, היו זוכים גם הילדים והנשים לברך על ארבעת המינים של הרבי. הרבי היה מזכיר על כך לר' מאיר מדי שנה באמרו: אל תשכח לתת גם לנשים ולילדים לברך.

הגב' מאריאשא ע"ה שגלוב היא שהייתה עומדת ומעניקה לנשים את הזכות לברך על ארבעת המינים של הרבי.

"איך וויל זעהן"...

המחזה של היום הראשון של סוכות תשנ"ב, כאשר הרבי הביט בכל אחד ואחד מן העוברים ומברכים על הלולב, נשאר חקוק בלוח לבם של אלפי החסידים שעברו בפני הרבי, לעד.

היו אלו שעות היסטוריות, שהיו הפתעה מוחלטת עבור החסידים הרבים, והעבירו רטט בכל מי שזכה

לדלת הסגורה מברך על הלולב. כאשר הרבי היה פותח את דלת הסוכה, היה זה האות לר' מאיר לגשת ולקחת את ד' המינים.

לאחר התפילה, חלפה כרבע שעה עד שהרבי מסר לר' מאיר את ארבעת המינים, בזמן זה היה הרבי עורך את סדר הנענועים עם כל אחד ואחד מן האתרוגים שנשלחו אליו.

בשנת תשל"ו, היו גשמים כבדים מאוד, ור' מאיר שאל את הרבי, האם לערוך את הברכה לציבור בתוך בית הכנסת, מחשש שהאתרוג ייהרס. בתחילה הרבי לא הגיב על ההצעה, ר' מאיר שאל, "מה לעשות בפועל?" והרבי ענה: "על הלולב מברכים בסוכה". מאז ידע שעליו למלא את תפקידו בסוכה, ורק בסוכה. באחת השנים אף נתן לו הרבי שני הדסים נוספים בהושענא רבא, ואמר לו, "על השנה מגיע לך יישר כח' מיוחד, שהרי ירד גשם".

וצונו

סיפור המלמד אותנו על חשיבות ופעולת הברכה על ארבעת המינים של הרבי, אירע באחת השנים, כאשר לאחר שהרבי כבר נעל את הסוכה, התעניין אצל ר' מאיר על אברך פלוני האם כבר עבר וברך. ר' מאיר ענה שהלה טרם הגיע, והרבי ביקש שכאשר יבוא – ידפוק בסוכתו. לאחר מכן, התעניין הרבי אודותיו שלוש פעמים נוספות, ור' מאיר שלח לקרוא לו.

היה עניין בכך שאותו אברך יברך על ארבעת המינים, והרבי השגיח ויודא שהוא אכן יעשה זאת.

עולם?" [היכן מברך הקהל?], והמשיך: "איך וויל זען ווי דער עולם בענטשט דעם ערשטן טאג" [אני רוצה לראות איך הקהל מברך ביום הראשון].

השעה הייתה 8:15 בבוקר. הרבי יצא עם ארבעת המינים ועלה לחצר בה נבנתה הסוכה. השולחנות שעמדו בדרך הוסרו ונעשה 'שביל' בו יכל הרבי לעבור. הרבי צעד עד לסוף הסוכה, ונכנס לחדרון הבנוי בתוכה, בו בירכו על הלולב. הרבי הביט על הסכך, ואחר־כך על השולחן, ושאל האם זהו השולחן שעליִדו מברכים, כשנענה בחיוב על־ידי המזכיר, נעמד אחורי השולחן, והניח עליו את ארבעת המינים.

ר' מאיר הארליג היה מבלבל לנוכח הדבר, ור' שלום־בער שי' לויטין שהיה

להביט במראה הפלאי, ולברך על הלולב כאשר הרבי מביט בו.

במשך השנים אירע שהרבי היה פותח את דלת הסוכה שלו, לא רק בכדי להוציא את הלולב לציבור, כי אם בכדי לבקש לולב או אתרוג אחר. ביו"ט ראשון של סוכות תשנ"ב, בשעה 8:10 בבוקר פתח הרבי את הדלת, ובידו הק' אחז את ארבעת המינים. ר' מאיר הארליג ניגש ושאל האם הרבי חפץ להחליף את האתרוג, אך הרבי לא השיב והמשיך לצעוד.

כעבור מספר רגעים הרבי פנה אל ר' מאיר, ושאלו, "וואו איז דער עולם?" [היכן הקהל?]. ר' מאיר המופתע לא הספיק לענות, ולסוכה נכנס ר' לייבל גרונר. הרבי שאלו: "וואו בענטשט דער

הברכות, אמר עמו הרבי מילה במילה (!) והצביע לו לומר מתוך הסיידור.

לאורך כל השעות נוראות הווד הללו, הביט הרבי במבט רך לאורך כל השניות בהן עבר כליאחד ובירך (והיו רבים שהביט עליהם גם אחרי שעברו – עד יציאתם).

בשעה 9:00 בבוקר, ניגש ריל"ג לרבי, ואמר: דער רבי וויל וויסן די צייט? [הרבי רוצה לדעת את השעה] ואמר הרבי: "וואס איז די נפקא מינה?", בהמשך אמר ריל"ג ש'ועד המסדר' אומרים שייקח עוד כמה שעות, ואמר הרבי: "איך וויל זיין דא ביז'ן סוף" [אני רוצה להיות כאן, עד הסוף].

במהלך החלוקה ירד גשם מפעם לפעם, אולם דברים שכאלו לא תפסו מקום בזמן נשגב זה.

בשעה האחרונה של החלוקה, הביאו את כסאו של הרבי, תוך רצון שהרבי ישב עליו, אולם הרבי לא התייחס לכך. כאשר הזיזו את כסא הברזל והעמידו את כסאו של הרבי, השעין הרבי את ידו על חלקו האחורי של הכסא.

מספר פעמים במהלך החלוקה נעמד הרבי בעמידה זקופה מבלי להישען על דופן הסוכה, היה זה מחזה מלכותי מאוד.

לאחר שש שעות ועשרים דקות של ברכה, קרוב לשעה 2:35, הסתיים התור. לקראת השעה שלוש, הרבי ירד ל770, והתפלל עם הקהל שחרית מוסף ומנחה.

היה זה חג הסוכות האחרון לפני כ"ז אד"ר תשנ"ב...

הראשון בתור, נטל את ד' המינים, בירך עליהם והרבי ענה: אמן. לאחר־מכן בירכו חברי המזכירות ואחריהם התחיל התור, כשכל אחד מוסר לחבירו את המינים. לאחר כמה דקות נטל ר' מאיר בעצמו את המינים והחל למסרם לכל אחד, כמעשהו מדי שנה בשנה.

הרבי עמד כשמולו העוברים בתור. לימינו, בצד, עמד ר' מאיר הארליג. כל אחד ואחד עובר, הרבי עומד ומסתכל עליו בשעה שמברך את שתי הברכות (מתוך הסיידור שהיה מונח על השולחן) ועונה "ברוך הוא וברוך שמו" ו"אמן" אחרי כל ברכה.

כעשרים דקות לאחר יציאת הרבי לסוכה, הובא למקום כיסא ברזל, והרבי השעין את ידו הימנית עליו.

מפאת גודלה הקטן של הסוכה, יש בה מקום לשני אנשים בלבד – וכך, כל אחד מן העוברים זכה לברך על הלולב כשהרבי והוא לבדם בתוך הסוכה. היו שהגדירו את תחושתם באותה עת כמעין 'חידות פרטית' עם הרבי (בתחילה עמד ר' לייבל גרונו ממשי בסמוך לרבי, אך הרבי סימן לו שיצא כך שהוא עמד בחוץ, ורק הרבי עמד בתוך הסוכה).

לאילו מהעוברים אשר שכחו לברך 'שהחיינו' סימן הרבי שיברכו, ולכמה שהחזיקו את האתרוג הפוך, סימן שיחזיקו כראוי. כאשר נטל מישוהו בראשית את האתרוג, העיר הרבי שקודם לוקחים את הלולב, ובשעה שעבר יהודי מצרפת שלא ידע היטב את

רגשי קודש

לקראת חודש תשרי תשט"ז נסע לראשונה הרה"ח ר' יעקביוסף רסקין ע"ה להסתופף בצל רבינו ב770 • באותיות נלכבות ורוויות רגש הוא העלה עלי כתב את חוויותיו ממאורעות החודש המשובע והמשביע במחיצת הרבי • במלאות ששים שנה לחודש תשרי תשט"ז מוגש בזה היומן המרתק המביא תיאור חי ואותנטי מימי החודש הגדושים • חלק שלישי

בהתקרבות נעימה

ביום ראשון של סוכות היה שבת-קודש והסדר הוא כרגיל.

אגב, הנני להעיר כי הסתכלתי בכל תנועותיו הקדושים בשעת התפילה וראיתי שכמה פעמים כ"ק השתדל שהציצית שלפניו ולאחריו יהיו תלויים במכוון, ובפרט אחרי ק"ש לפני שמו"ע כ"ק משתדל למשמש בידיו הק' ולסדר שהציצית והכנפות יהיו ישרים.

ביום שני שהוא יום ראשון לשבוע

השכמנו כולנו לעמוד בתור, כי כבר ידענו שכ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו יתן לכל אחד ואחד לברך באתרוג שלו. הגם שכמעט כל אחד מאתנו קנה לולב ומיניו לעצמו, אבל רצינו לעשות הברכה רק על אתרוג של כ"ק אדמו"ר שליט"א. וכידוע המעשה ששאלו אצל אדמוה"ז למה הרב מבארדיטשוב מברך על אתרוג קרפי ואצל חב"ד לא היו רוצים לברך עליו ואמר כ"ק אדמו"ר הזקן שבשבילו נפל גרעין אחד בלתי מורכב ומזה הגרעין יצא עץ מיוחד ומזה העץ

בא האתרוג לידי הרב מבארדיטשוב, וא"כ האתרוג ההוא שכ"ק בעצמו ברך עליו הוא בטח בלי שום פקפוק וחשש.

באותו יום, יום שני של סוכות, הייתה התוועדות גדולה בהשאלאש. באמצע אמר מאמר חסידות ולקחתם לכם וגו' וככה המשיכו עד בערך שעה שתיים לילה ואחר זה ברך על כוס של ברכה והבדילו על הכוס וכ"ק חילק מכוס של ברכה לכל הנאספים מידו הק'. זה לקח יותר משעה וכולנו עמדנו בתור, כמה אנשים בקשו איזו ברכה באותו רגע וכ"ק שליט"א השיב לכל אחד בפנים שוחקות ובהתקרבות נעימה.

לילה כיום יאיר

ביום שלישי יום ב' דחוהמ"ס כפי מנהג חו"ל, הייתה התוועדות גדולה בשביל כל התלמידים של יתר הישיבות שבאמריקה ונאספו לשמחת בית השואבה כמה אלפים. והפעם הזאת העמידו מיקרופון וככה התוועדו עד שעה מאוחרת אחר חצות לילה. השיחות היו נלהבות מאוד (ישנם בהעתקות לא מוגהות מהנ"ל). בכלל היה כל סדר הסוכות באופן שלא טעמנו טעם שניה ולילה כיום יאיר, כי בכל ערב בשעה עשר היינו מתאספים לחזרה והתמים הרה"ח מו"ה יואל כהן שי' היה החוזר הראשי והיו חוזרים השיחות והמאמרים שזכינו לשמוע, ואח"ז הרבה אנשים התוועדו ביניהם. כך היה סדר כל לילה.

וממש ראינו בעיינינו משך ט' ימים סוכות ושמחת תורה שרבינו הקדוש שליט"א היה ער כל הימים וכל הלילות ממש. כי הסוכה של כ"ק רבינו נמצאת בחצר ע"י השאלאש הגדול, וכל לילה

ולילה היה יושב בסוכה ועוסק במה שעוסק עד שש בוקר, ובשש בוקר עזב הסוכה וכבר אחרי שעה שמונה בבוקר היה חוזר להסוכה לברכת אתרוג ולזכות הרבים את מי שרצה לברך באתרוג שלו. וכמובן שבכל בוקר אחרי שכבר הגיע אור היום היינו כבר עומדים בתור מאות אנשים לחכות להזכות הגדול שזכינו לברך על אתרוג של כ"ק רבינו שליט"א, ועל פי הרוב היה עומד כ"ק רבינו בעצמו כל הזמן. לפעמים היה מוסר לאחד ממקורביו לשמור על האתרוג ועל הסדר, אבל היה חוזר לפקח בעצמו על האתרוג, וזמן התפילה היה תמיד בכל יום בדיוק שעה עשר בוקר, וכ"ק רבינו התפלל בכל ימי הסוכות אתנו יחד.

כמים הפנים

כמעט שכל אחד היה לו לולב ומיניו משלו, ואם לראות על המחזה מהצד בשעת קריאת ההלל ואמירת ההושענות והקפות, כאילו מתנועע יער גדול של עצי תמרים מהמאות לולבים שהיו בידי החסידים וכל אחד עטוף בטליתו על ראשו, וכל אחד ואחד נתונים להפינה המיוחדת שבה עומד מלכנו וראשנו כ"ק רבינו שליט"א לראות ולהסתכל איך שכ"ק עושה הנענועים בסדר החב"די הנפלא, עם כל הדיוקים והכוונות שכבר נתפרסמו מנהגי חב"ד בהקונטרסים של דא"ח.

אי אפשר להעלות על הכתב ההתרגשות הנעימה ורגשי קודש אצל כל אחד ואחד שזכה להיות במעמד ההוא, ועיני כולם זולגות דמעות מהשתפכות הנפש ברגע מרומם כזה ומרוב שמחה שזכינו לעמוד בד' אמותיו

עם אתרוגים ולולבים ולבקש מכל יהודי לברך על נטילת לולב. השנה נערך מבצע זה בקנה:מידה עוד יותר רחב, וביחוד כדאי לציין כי קבוצת בחורים עסקה במיוחד בביקורים אצל חולים יהודיים בבת-יחולים שונים לתת להם לברך על ארבעה המינים, והרמת הרוח של החולים בעצמם שעליהם מספרים הבחורים בעלי המבצע הזה, קשה למסור ההרגשים האלו בכתב.

בליל הושענא רבה שוב נשאר כל הקהל ער ולאחר חצות לילה יצא כ"ק רבינו שליט"א לביהכנ"ס שהיה מלא מפה אל פה אזור בחגורתו, עם התהילים הגדול "יהל אור" למקומו שהוא מתפלל תמיד בחול, שהוא בדיוק ע"י הדלת שנכנסים בו לביהכנ"ס, וגמר עמנו יחד כל התהילים עד שעה 2.30 אחר חצות לילה. משם הלך לסוכתו עד הבוקר ועסק במה שעסק ואנחנו נשארנו כולנו בביהכנ"ס. החוזר חזר על המאמרים והשיחות שזכינו לשמוע ביום שני של סוכות, וכך בילינו שם עד אור הבוקר והלכנו לטבילה.

של נשיאנו קדושו והנשמה כללית וצדיק הדור שהוא נושא רינה ותפילה בעד כולנו ומשפחותינו, וכל הנלווים אלינו, וממשיך עלינו שפע ברכה והצלחה לכל אחד ממקושריו ומעריציו הן ברוחניות והן בגשמיות, בבריאות הגוף, ובהצלחה בכל ענייניו של כל אחד מה שדרוש לו, וממש מרגישים איך שתפילותינו עולות למעלה יחד עם תפילת הצדיק, אשר מורגש בנפשותינו אהבתו אהבת ישראל לכל אחד ואחד, אשר כמים הפנים אל הפנים קורא מלכנו אהבתנו האמתית ותפלתנו עבורו שנזכה כולנו שיאריך ימים ושנים בבריאות הגוף והוא יוליכנו לגאולה האמיתית לקראת משיח צדקנו וגואלנו האמיתי בב"א.

הרמת הרוח

ביום ב' דסוכות, שהוא יום ראשון לברכת הלולב ומיניו, ביצעו הבחורים והאברכים את המבצע הידוע שהפך כבר למסורת במשך השנים האחרונות בליובאוויטש, לפשוט ברחובות ובבתים

בבירת ליובאוויטש

יומן מרתק ורווי גילויים מחודש תשרי שנת 'הקהל' תש"כ במחיצת הרבי.
היומן נכתב על-ידי הרב אברהם־חנוך גליצנשטיין ע"ה, אשר זכה שכתביו
היו למראה עיניו הק' של הרבי שאף תיקן והגיה בהם עניינים רבים י היומן
פורסם בתשרי תשכ"א בעיתון 'שערים' שיצא בארה"ק, וכעת אנו מפרסמים
את כולו, לצד צילומי ההגהה של הרבי (מפוענחים על-ידי המערכת)

חלק שלישי

החודש השביעי בבירת חב"ד-ליובאוויטש

(מאמר שלישי)

כתב: חנוך גליצנשטיין

ובירכו. בסיוור זה נתקלתי במחזות קורעות-לב מחד גיסא ומרננות-נפש מאידך גיסא, יהודים שזה עשרות בשנים כמעט ושכחו על יהדותם, ומה גם צורת קיום מצות מעשיות נשכח מהם לגמרי – דווקא יהודים אלו אצו הראשונים, בקשו והתחננו לברך אתם ברכת לולב, ושמחתם ותודתם עברה כל גבול. זוגות צעירי חב"ד לא זו בלבד שביצעו את המשימה בשמחה ובהתמסרות יוצאת מהכלל, אלא גם העריפו בדיבוריהם טל של תחיה רוחנית על יהודים אלה, ניחמו אותם, דברו על לבם ומזמן לזמן הזכירו להם להמשיך גם אחרי יציאתם מבית החולים לשמור על מצוות היהדות וסיימו בברכות נאמנות להתראות שוב לא בבית החולים אלא בבית הכנסת. דבר זה נשנה ושולש מחדר לחדר, מבית חולים לבית חולים ובכל מקום ומקום הביאו אתם צעירי חב"ד עדוד ותקוה והכניסו קרן אורה ושמחה בחייהם הקודרים של אנשים סובלים אלה.

ברוקלין העיר חולקה איזורים איזורים, ועל כל איזור מונו אנשים מיוחדים לביצוע משימה זו. וכך זוכו עשרות אלפי יהודים בקיום מצוות נטילת ד' מינים.

אגב, מבצע זה של "ד' מינים" מתבצע בימי חג הסוכות, בכל הערים והמדינות בהן קיימים מרכזים של צעירי חב"ד. כן

מבצע ד' מינים

ביום ב' דחג הסוכות הכריזו בגמר התפלה, שעל כל הנוכחים לחזור בשעה 3 אחרי הצהריים ל"סעוען סעוונטי", בכדי לצאת לזכות את בני ישראל בנטילת ד' מינים. (בגלל חלות יום ראשון של חג בשבת זאת רק מתחיל מיום השני של חג).

לשעה הקבועה חזרו כולם והנהלת צעירי אגודת חב"ד ניצחה על הסדר, לצייד את כל הזוגות בארבעה מינים ולהורות להם היכן עליהם לפעול בשליחותם זו. היה זה מחזה מרנין לב, מאות זוגות, צעירים זקנים, רבנים ופשוטי-עם בלי יוצא מהכלל, גוייסו כולם ל"מבצע" אדיר זה, שהקיף את ברוקלין העיר, על רחובותיה מוסדותיה ובתי החולים שבה. נצטרפתי לקבוצה שבקרה אחד מבתי החולים הגדולים שבועיר. הנהלת בית החולים ציידה אותנו ברשימונות מיוחדים של שהייה במקום ונתנה לנו רשימת החדרים בהם יש חולים יהודיים. התקדמנו מחדר לחדר, ניגשנו אל החולים היהודיים שציפו בכליון עיניים לבואנו (בתי חולים שונים הדפיסו לפני חג הודעה מיוחדת לחולים היהודים שיתכוננו לביקוריהם של נציגי צעירי אגודת חב"ד שיבואו לזכותם בד' מינים) ומתוך בכיה של שמחה נטלו את הלולב והאתרוג בידיהם

מבצע ד' מינים

ביום ב' דהג הסכות הכריזו בגסר החסלה, שעל כל הנוכחים לחזור בסעה 3 אחרי הגהרים ל"סעוקן סעוקנסוי", בכדי לגאח לזכות את בני ישראל בנפילת ד' מינים. (כגלל חלות יום ראשון של חג בשבת ~~אילו לעשות~~ זאת ר' קלויזס השני של חג).

לעמק הקבועה חזרו כולם והנהלת צעירי אגודה חב"ד ניצחה על הסדר, לצידו את כל הזבנות בארבעה מינים ולהורות להם היכן עליהם לשעול בשליחותם זו. היה זה מחדה מרנין-לב, משהו זבנות, צעירים וזקנים, רבנים וסמוי-עם בלי יוצא מהכלל, גוייסו כולם ל"מבצע" אדיר זה, שהקיף את ברוקלין העיר, על החובותיה הוטרותיה ובתי החולים שבה. בצטרפתו לקבוצה שכפרה אחד מבתי החולים הגדולים טבעיר, הנהלת בית החולים ציידה אותנו ברסיונות מיוחדים של שהיה במקום ונתנה לנו רשימת החררים בהם ישנם חולים יהודיים, התקדסנו מחדר לחדר, ניגשנו אל החולים היהודיים שציפו כבר בכליון עינים לבואנו (בתי חולים שונים הדפיסו לפני חג הודעה מיוחדת לחולים היהודיים שיהבוננו לביקוריהם של נציגי צעירי אגודת חב"ד שיבואו לזכותם ב' מינים) ומחרך בכיה של שמתה נסלו את הלולב והאחרוב גיריהם וזכירכו. בסיוור זה נתקלתי במסעות קורעות-לב מחד גיסא וסרונות-מש כשיוך גימא, יהודים שהו עשרות בשנים בעמק וטשוו על יהרוחם, ומה גם זורת קיום סעות מעשיות נסכה מהם לנמרי - דוקא יהודים אלה אצו הראשונים, בקסו והתחננו לברך אתם ברכה לולב, ושמתהם נמורחם עברה כל בזול. זבנות צעירי חב"ד לא זו בלבד שביצעו את המשיסה בשמתה ובתהסטרות יוצאת מהכלל, אלא גם העריפו בייבוריהם של של תהיה רוחנית על יהודים אלה, ניהמו אותם, דברו על לבם ומזמן לזמן הזכירו להם להמשיך גם אחרי יציאתם מביה החולים לשכור על מצווח היהדות וסיוכו בביכות נאמנות להחראות שוב לא כביה החולים אלא כביה הכנסת, דבר זה נשה וטולט מחדר לחדר, כביה חולים לבית חולים ובכל מקום ופקום הביאו אתם צעירי חב"ד עידוד ותקות והכניסו קרן אורה ושמתה כחיימה תקודרים של אנשים-סובלים אלה.

ברוקלין העיר חולקה איזורים איזורים, ועל כל איזור פונו אנשים מיוחדים לביצוע משיסה זו. וכך זוכו עשרות אלפי יהודים בקיום סעות נפילת ד' מינים. אגב, מבצע זה של "ד' מינים" מתבצע בימי חג הסכות, ככל הערים והמדינות בהן קיימים מרכזים של צעירי חב"ד. כן גם פועלים כזה צעירי אגודת חב"ד בקרו הארץ ומוסבוחיה.

החזרת חג הסכות

ביום שני של חג כשעות הערב, נחקבן שוב כל הקהל בסוכתו שבדולה של הרבי שלי"א, נסלו ידיהם לסעודה ובמסך שעה ארוכה, בלעו כל שלה שיצאה מפי הרבי. ההחזרת שולבה כנגינה חב"דית מסודרת, והצטיינה בסדר סופתי ובהאזנה סרוכזת. קבוצת האזרחים מהארץ, הביאה לגאן גיבון חדש על סיסכת-חב"ד "זמרת יכה וקדמה וצפונה וזבנבה", והרבי הורה לשוררו ולנגנו, וצלילים ימים, עינים ועסקים

הגהות הרבי על עמודים אלו:
• במקור: לא יכלו לעשות זאת רק ביום השני של חג.
הרבי העביר קולמוס על המילים "לא יכלו לעשות", והוסיף: זאת רק מתחיל מיום השני של חג.

גם פועלים בזה צעירי אגודת חב"ד בערי הארץ ומושבותיה.

התועדות חג הסוכות

ביום שני של חג בשעות הערב, נתקבץ שוב כל הקהל בסוכתו הגדולה של הרבי שליט"א, נטלו ידיהם לסעודה ובמשך שעה ארוכה, בלעו כל מילה שיצאה מפי הרבי.

ההתועדות שולבה בנגינה חב"דית מסודרת, והצטיינה בסדר מופתי ובהאזנה מרוכזת.

קבוצת האורחים מהארץ, הביאה לכאן ניגון חדש על סיסמת חב"ד "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", והרבי הורה לשוררו ולנגנו, וצלילים יפים, עזים ועמוקים מזמרת הארץ, השתפכו בחלל האולם ובמשך כל ימי החג הדהדו בעוז ברחבי ברוקלין ובערי השדה על ידי האורחים שהגיעו משם לחצר הרבי. והניגון כונה בשם "ופרצת - נוסח ארץ ישראל".

בהתועדות זו אמר הרבי מאמר חסידות עמוק על הנושא "העושה סוכתו תחת האילן סוכתו פסולה". לפני המאמר ואחריו שח הרבי שיחות שונות שנצטט כאן ציטטות אחדות מהן.

משמעות ה"אושפיזין" של יצחק אבינו

מובא בספר הזוהר שבכל יום מימי חג הסוכות, ישנם אושפיזין (אורחים) מיוחדים, והם אברהם; יצחק; יעקב כו' דוד. כל אחד מהם יש לו יום מיוחד והשאר מצטרפים אליו.

היום השני של חג הסוכות הוא יום האושפיזין של יצחק אבינו.

הגהות הרבי על עמודים אלו:

• במקור: ישנם אושפיזין מיוחדים.

הרבי הוסיף: (אורחים).

• במקור: אברהם; יצחק; יעקב; יוסף; משה; אהרן ודוד.

הרבי הוסיף (אחרי יעקב): כו', והעביר קולמוס על המילים "יוסף משה אהרן ו".

• במקור: שהאושפיזין מברכים בפסוקים מן התורה וממשיכים על ידי זה את השמחה של זמן שמחתנו בגלוי על כל השנה למטה מעשרה טפחים.

הרבי הוסיף אחרי "שהאושפיזין מברכים": מענין פעולותיהם הם - , והעביר קולמוס על המילים הבאות.

• במקור: כי כל המשכה לעולם־זהה היא על ידי התורה.

הרבי הוסיף את המילה: (שהרי [כל המשכה], והעביר קולמוס על המילה "הזה", וכן הקיף המשפט בחצאי־עגול.

• במקור: יצחק ... לא יצא אף פעם מהארץ.

הרבי העביר קולמוס על האות ה[ארץ], והוסיף את המילה: קדושה.

• במקור: "ותכנה עיניו" כשעשו יצא לתרבות רעה.

הרבי הוסיף: ["ותכנה עיניו] מראות מעשיו הרעים, והעביר קולמוס על האותיות כש[עשו], ועל המילים "יצא לתרבות רעה"

• במקור: גם הוא אומר שצריך להשתמש במדת ה"גבורה".

הרבי הוסיף את המילה: פעל, והעביר קולמוס על המילים: "אומר שצריך להשתמש"

• במקור: ההוראה לכל אדם היא שגם. הרבי הוסיף נקודתיים אחרי "היא", והעביר קולמוס על האות ש[גם].

• במקור: וכשאינן ה"יגעת"

הרבי העביר קולמוס על האות ו[כשאינן]

• במקור: צריך להתיגע משום שזהו תכלית בריאת האדם.

הרבי העביר קולמוס על המילה "משום" והוסיף את האות ו[זהו]

מזכרת הארץ, השתכנו בחלל האולם ובמסך כל ימי החג ההדרה בעוד כרחבי כרוקלין,
 ובערי הטרה על ידי האורחים שהגיעו שם לאחר הרבי. והניגון כונה בשם "יארצון"
 - נוסח ארץ ישראל".

בהתועבות זו אמר הרבי מאמר הסירות עמוק על הנושא "העושה סוכתו החג
 האילן סוכתו פסולה". לפני המאמר ואחריו סת הרבי שיהיה סוכתו שנעצם כאן
 ציטטות אחדות מהן.

שמעתי ה"אושטי"זין" של יצחק אבינו
 מובא בספר הזוהר שכל יום מימי חג הסוכות, ישנם אושטי"זין שיחזרים, וזה
 אברהם; יצחק; ויעקב. ~~במקום אחר - דוד. כל אחר מהם יש לו יום סוכה והסאר~~
 מצטרפים אליו.

היום השני של חג הסוכות הוא יום האושטי"זין של יצחק אבינו.
 כן מובא בזוהר שהאושטי"זין מברכים ~~במקום פן התורה~~ ~~למסכת~~
 את הסוכה על יום סוכתה בגילוי על כל השנה למטה קמחה טהור. כל המסכה
 לקולם ~~היא על ידי התורה~~.

מסוק הברכה של יצחק אבינו - לפי מסקנה הזוהר - הוא "גבור בארץ יהיה
 זרעו", והיינו שדמם כירך להחטט מסדת ה"גבורה".

יצחק היה עולה המיטה, לא יצא אף פעם ~~כארץ ולא היה לו חייבה כלל~~
 ואף לא יכול היה להפול את סגיאות הרע, שלכן "והכחנה עיניו ~~בעל~~
~~המכות קטן~~, ואף על פי שהיה נמוק וגבוה בטעלה הפועלם לגמרי, היה גם הוא
~~גבור בעיניו לגמרי~~ בנדת ה"גבורה".

ההוראה לכל אדם היא: ~~גם אלה המוענים עקב כשרונותיהם והוסיפה, מסמס~~
 ומצבם הטוב אין הם נזקקים כלל ליגיעה, הנה ההוראה היא שגם אלה שעומדים
 בדרגתו של יצחק, גם הם נזקקים לגבורה וליגיעה, ~~אשר אין לה"ל"ת" חסר גם~~
 ב"ומצאת".

כל אדם, גם זה שמצד כשרונותיו יכול לפעול בלי יגיעה, גם הוא צריך
 להתייגע, ~~וזהו חלילה בריאת האדם - אדם לקבל יולד~~.
 גם אדם הנמצא בארץ ישראל, ~~אין ארץ ישראל~~ ~~אליך בה כרטיס השנה ועד~~
 אחרית שנה, אדם המסור חסיד באלקות, גם הוא צריך להיות גבור ועליו לפעול
 ולהתייגע וזו דוקא הוא טוביא לפועל חלילה בריאתו בעולם.

עיקרנו נוסף הוא סוף המסוק "גבור בארץ יהיה זרעו". היכן מרגשה זרואית
 "כורחו" - ב"זרעו" דוקא, מה שאדם מעל בעצמו ~~הוא~~ ~~במה~~ ~~עליו~~ ~~אין~~ ~~זה~~ ~~טראט~~ ~~עדי~~
 על מנת גבורתו ויגיעתו. ~~אדם~~ ~~יכול~~ ~~להיות~~ ~~שם~~ ~~אינו~~ ~~שלו~~, אלא ירושה מאבותיו.
 כשאדם יגיע בעצמו ופועל שגם זרעו - כששומר - או בנין אלו המלמידים, נוהגים
 בדרך של "גבור", שלא להתפעל מהקלות והסחרים, סניעות ועיכובים, בזה התבטאת
 יגיעתו וגבורתו שה שפעל בזרעו שגם הם אינם נחלקים סכל סידי הגבלות ומתחנכים
 בסדר של "ומצאת", הנה על ידי זה מביאים ~~אנ~~ "יעלה הזרע" בקרוב שגם בגאולה
 האמתית והשלמה.

המנין המודיע - האושטי"זין המודיע על יום ב' דחג הסוכות
 כל הענינים - המשיך הרבי - ישנם ~~במניסיות~~ ~~התורה~~. וזך גם ענין

- במקור: בארץ ישראל, ארץ אשר עיני ה' אלקין בה.
- הרבי הוסיף גרשיים על המילים "בארץ ישראל", והוסיף את המילים: **שדירתו והנהגתו הן**.
- במקור: פרט נוסף הוא. הרבי העביר קולמוס על המילה "פרט" וכתב: **עיקר**.
- במקור: היכן מורגשת ונראית גבורתו.
- הרבי הוסיף את המילה: **ונבחתו**, ושינה מ"גבורתו" ל: **עבודתו**.
- במקור: משום שיכול להיות שזה אינו שלו.
- הרבי העביר קולמוס על האותיות [משנ], וכתב במקומו: [גם], העביר קולמוס על האות ש[ניכול להיות]. והוסיף [ש] בכלל [זה אינו שלו].
- במקור: את "יעלה הפרוץ".
- הרבי שינה ל: **אשר** ["יעלה הפרוץ"].
- במקור: כל הענינים ... ישנם גם בפנימיות התורה.
- הרבי העביר קולמוס על המילה "גם" והוסיף: **ומשתקפים**.

מעמדם ומצבם הטוב אין הם נזקקים כלל ליגיעה, הנה ההוראה היא שגם אלה שעומדים בדרגתו של יצחק, גם הם צריכים לגבורה וליגיעה, וכשאין ה"יגיעת" חסר גם ב"ומצאת".

כל אדם, גם זה שמצד כשרונותיו יכול לפעול בלי יגיעה, גם הוא צריך להתיגע, וזהו תכלית בריאת האדם - אדם לעמל יולד.

גם אדם הנמצא "בארץ ישראל", שדירתו והנהגתו הן ארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה, אדם הקשור תמיד באלקות, גם הוא צריך להיות גבור ועליו לעמול ולהתיגע ואז דווקא הוא מוציא לפועל תכלית בריאתו בעולם.

עיקר נוסף הוא סוף הפסוק "גבור

כן מובא בזהר שהאושפיזין מברכים מענין פעולותיהם הם - בפסוקים מן התורה (שהרי כל המשכה לעולם היא על ידי התורה).

פסוק הברכה של יצחק אבינו - לפי מסקנת הזוהר - הוא "גבור בארץ יהי זרעו", והיינו שאדם צריך להשתמש במידת ה"גבורה".

יצחק היה עולה תמימה, לא יצא אף פעם מארץ קדושה ולא היתה לו שייכות כלל ואף לא היה יכול לסבול את מציאות הרע, שלכן "ותכהנה עיניו מראות" מעשיו הרעים עשו. ואף על פי שהיה נתוק וגבוה במעלה מהעולם לגמרי, היה גם הוא פעל במדת ה"גבורה".

ההוראה לכל אדם היא: גם אלה, הטוענים שעקב כשרונותיהם וחושיהם,

חיי האדם בעולם (זה שבמשך תקופה זו עליו לבצע את שליחות הנשמה שלו (שליחות ועבודת האדם היא "מלאו את הארץ וכבשוה") - עליו להעלות את הגוף והעולם בכלל לאלקות. ולכן נקרא הגוף וענייני העולם לגבי האדם בשם "אשה" ו"מקבל", משום שהם צריכים לקבל מהאדם שיברר ויעלה אותם. ועל זה אומרים אין נושאים נשים במועד, שלא ינשא האדם את ענייני הגוף והעולם הנקראים נשים, במועד - בזמן חייו, כי אדרבה עליו לכבוש אותם.

טעם הדבר הוא, משום ש"אין מערבין שמחה בשמחה" - אין לערב שמחת החומר בשמחת מילוי שליחותו של הקב"ה. ע"כ.

והרבי מקשה: ואינו מובן כלל, לכאורה - איך אפשר שיתערבו חומריות ורוחניות, הפכים מן הקצה אל הקצה?

ומסביר: אמיתת ענין הבחירה היא שהיא בחירה חפשית. הקב"ה בעצמו בוחר בכל יהודי בבחירה חפשית "יבחר לנו - גאון יעקב אשר אהב סלה", ומצד האהבה העצמית לישראל, רצה הקב"ה שכל אחד ואחת מישראל יבחרו את הטוב בבחירה **חפשית**, שיהי' "**ובחרת בחיים**" שיהיו לפניו שני שיקולים שוים ולכן הפליא לעשות שענייני העולם ומילוי שליחותו של הקב"ה שתהיה אפשרות השוואה והתערבות ביניהם. ואף על פי כן "ובחרת בחיים" - ע"י שנהי' בבחי' **גבור בארץ**, איזהו גבור הכובש את יצרו.

על האדם למלא שליחותו בעולם בעבודה של "מלאו את הארץ וכבשוה", ע"י עשות את הגשמיות כלי לאלקות, עד

בארץ יהיה זרעו". היכן מורגשת ונראית ונבחנת עבודתו - ב"זרעו" דווקא. מה שאדם פעל בעצמו כמה וכמה מעלות אין זה מראה עדיין על מידת גבורתו ויגיעתו. גם יכול להיות שבכלל זה אינו שלו, אלא ירושה מאבותיו. כשאדם יגע בעצמו ופועל שגם זרעו - כפשוטו - או בניך אלו התלמידים, נוהגים בדרך של "גבור", שלא להתפעל מההעלמות והסתרים, מניעות ועיכובים, בזה מתבטאת יגיעתו וגבורתו מה שפעל בזרעו שגם הם אינם נרתעים מכל מיני הגבלות ומתנהגים בסדר של "ופרצת", הנה על ידי זה מביאים אשר "יעלה הפורץ" בקרוב ממש בגאולה האמתית והשלימה.

המגיד ממזריטש - האושפיזין החסידי של יום ב' דחג הסוכות

כל הענינים - המשיך הרבי - ישנם ומשתקפים בפנימיות התורה. וכך גם ענין ה"אושפיזין", ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר שישנם אושפיזין חסידיים והם נשיאי החסידות, הבעל"שם טוב, הרב המגיד ממזריטש, הרבי הזקן רבי שניאור זלמן וכו' ואושפיזין אלה אופי פעולות כ"א מהם מתאימה לאושפיזין שבזוהר.

האושפיזא החסידי של היום השני של חג הסוכות הוא רבי דובער הרב המגיד ממזריטש.

בקשר לחג ומועד, ישנה תורה מהרב המגיד ממזריטש על מאמר רז"ל "אין נושאים נשים במועד לפי שאין מערבין שמחה בשמחה". ותוכנה: מועד - מלשון זמן, מועד ימי חייו (הכונה על שבעים שמונים ועד מאה ועשרים שנות

הרבי הוסיף: אופי פעולות כ"א מהם מתאימה.
 • במקור: האושפיזין החסידי של היום השני.
 הרבי שינה את האותיות "אושפיזין"
 ל[אושפיז].
 • במקור: בהקשר לחג ומועד.
 הרבי העביר קולמוס על האות ה'.
 • במקור: מפני שאין מערבין שמחה בשמחה.

הגהות הרבי על עמודים אלו:
 • במקור: שישנם אושפיזין חסידיים והם מורי
 החסידות.
 הרבי הוסיף: ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר,
 העביר קולמוס על המילה "מורי [החסידות]"
 והוסיף: נשיאי [החסידות]
 • במקור: ואושפיזין אלה מתאימים לאושפיזין
 שבוזרה.

ה'אושפיזין', / ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר / נשיאי

הרב המגיד סמריטש, הרבי הזקן רבי שניאור זלמן וכו' ואושפיזין אלה פתאים
 לאושפיזין שבזורה.
 האושפיזין החסידי של היום השני של חג הסוכות הוא רבי דובער הרב המגיד
 סמריטש.
 ב"אשר לחג ומועד, ישנה תורה שהרב המגיד סמריטש על סמך רד"ל אין
 נוסף נשים בפועל ע"כ אין מערבין סתם בטטה" / וכו' - מסווג זמיר (הכונה
 על טעמים-טעמים וכו' טהא ועשרים שנות חיי האדם בעולם-זה) סמך הקומה זו
 עליו לבצע את שליחות-הנטשה שלו (שליחות ועבודת האדם היא "מלאו את הארץ
 ונטשתה") עליו להעלות את (העולם) לעליות. ולכן נקראת "עניני העולם לגבי
 האדם בט"א אשה" ו"מקבל", שטוב שהם צריכים לקבל מהאדם שיכיר ויקלה אותם.
 ועל זה אמרים אין נוספים נשים בסוד, שלא ינסא האדם את עניני העולם
 הנקראים נשים, בסוד - במס' מעלות לעולם אולם. וכן את אין לאדם עסקים עם
 עובדין דחול' ועסוק הוא יותר בביצוע שליחותו של הקב"ה. ולכן קוראים לכללות
 הזמן של ירידת הנטשה לספה בשם "מועד", שטוב שכל הזמן בין האדם צריך להתחשב
 בעניני-עולם / לנטשא אלא עליו לבסוד עצמו לבצע שליחותו של הקב"ה. ההקשר
 טעם הדבר הוא, שטוב ש"אין מערבין סתם בטטה" - אין לערב סתם עניני
 העולם-בעסקת כללי שליחותו של הקב"ה. *הקב"ה דוגמא, הקב"ה ע"כ וכו'?*
 אשכנזי: ומה זמן לו, וכו' איך ע"כ אכילתו היא שהיא בחירה חסידית. הקב"ה בעצמו
 בחר בכל יהודי בבחירה חסידית. וכן בארץ יעקב אשר אהב סלה", ומסך *הקב"ה*
 המהאבה הענינית לישראל, *הקב"ה* כל אחד נחת ביהודה *הקב"ה* בבחירה *הקב"ה*
 סימיה ו"בחרת בחיים", *הקב"ה* לפניו זכי עולם *הקב"ה* *הקב"ה*
 ומילוי שליחותו של הקב"ה *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה*
 ואף על פי כן "ובחרת בחיים" - ע"י שגור *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה*
 על האדם *הקב"ה* שליחותו בעולם בקבוצה של "מלאו את הארץ ובנטשתה",
 לקטות את הנשמות כלי לאלקות, עד שתאחד עם עצמות-אין-סוף. ועל ידי זה ססיר
 האדם את ההבלות שבעולם ומססין את "ומצאת" בעולם, שזוה ענין "פרדות חשב
 ירוסליים", שהפרדות - ענין שבלי גבול - בארץ בבחישובות - חשב- וזה הטבלה על ידי
 "יעלה הטרף לפניכם" בקרוב הטעם.
 טעמות האושפיזין על יעקב אבינו
הקב"ה *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה*
 היום שליטי של סכות הוא האושפיזין של יעקב אבינו עליו כבוד, *הקב"ה* *הקב"ה*
 אחרות יבקע ויעקב אחרות יעקב - היינו *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה*
 וזהו *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה*
 כיעקב חשב *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה*
 יעקב, צריך היה לחשוב על עשו ולכן *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה*
 רבה, גיט אנליי הורה דקרה בליילה דחד שבוה עיני, ועל ידי גבורה ייבשה 16
 שנים, על המדינות וכו' *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה*
 והיציאות והצינורים. *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה* *הקב"ה*
 נלטה.
 וזוהי תורת היום שליטי של סכות, הנושפיזין של יעקב, ה"אין להתחשב כלל

הרבי תיקן את המילה "מפני" ל:לפי.

• במקור: ישנה תורה ... מועד.

הרבי הוסיף את המילה: **ותוכנה**:

• במקור: מועד - מלשון זמן, הכונה על שבעים שמונים או מאה ועשרים שנות חיי האדם בעולם־זה.

הרבי הוסיף: **מועד ימי חייו**, שינה מ"או" ל: **לועד**, והקיף בסוגריים את המשפט: (הכונה על שבעים־שמונים ועד מאה ועשרים שנות חיי האדם בעולם־זה)

• במקור: שליחות־הנשמה שלו. שליחות ועבודת האדם היא "מלאו את הארץ וכבשוה" - עליו להעלות את העולם לאלקות. ולכן נקראים עניני העולם ... שלא ישא אדם את עניני העולם.

הרבי הקיף בסוגריים את המילים: (שליחות ועבודת האדם היא "מלאו את הארץ וכבשוה"), הוסיף את המילים: **הגוף והעולם בכלל**, העביר קולמוס על האותיות "[נקרא]ים", ושוב הוסיף: **הגוף והעולם**.

• במקור: במועד - בזמן שעליו לכבוש אותם.

הרבי הוסיף את המילים: **חיו, כי אדרבה**, והעביר קולמוס על השורות הבאות עד לסוף הקטע.

• במקור: שמחת עניני העולם.

הרבי הוסיף את המילה: **החומר ב**, ובסוף הקטע הוסיף: **ע"כ** (כלומר שעד כאן תוכן תורת המגיד).

• במקור: והרבי הסביר:

הרבי הוסיף את המילים: **מקשה: ואינו מובן כלל, לכאורה - איך אפשר שיתערבו חומריות ורוחניות, הפכים מן הקצה אל הקצה? ומסביר:**

• במקור: "את גאון יעקב.

הרבי העביר קולמוס על המילה "את" והוסיף את המילים: **"יבחר לנו -**

• במקור: ומצד הבחירה החפשית והאהבה העצמית לישראל, נתן הקב"ה לכל אחד ואחד מישראל את כח הבחירה שיהיה "ובחרת בחיים", גם כש[?] לפניו שני שיקולים שווים, עניני העולם ומילוי שליחותו של הקב"ה שבשניהם ישנה השמחה ואפשרות השואה והתערבות ביניהם. ואף על פי כן "ובחרת בחיים".

הרבי העביר קולמוס על המילים "הבחירה החפשית ו". העביר קולמוס על המילה "נתן" וכתב: **רצה** וכן העביר קולמוס על האות [לכל] וכתב: **ש**כל אחד ואחת מישראל[יבחרו]**את הטוב** [בבחירה] **חפשית**. הדגיש את המילה "ובחרת", ותיקן האותיות כך שנקראות: שיהיו. כתב: **ולכן הפליא לעשות**

ש[עניני]. העביר קולמוס על המילים "שבשניהם ישנה השמחה". כתב: **שתהי**. תיקן הוא"וים במילה "השוואה". בסוף הקטע כתב: - **ע"י שנהי בבחי גבור בארץ, איזהו גבור הכובש את יצרו**.

• במקור: על האדם לפעול מילוי.

הרבי העביר קולמוס על המילים "לפעול מילוי" וכתב: **למלא**.

• במקור: שהפרזות .. באים.

הרבי תיקן: **באות**.

• הרבי הוסיף בראשית הקטע: **נמצאים** **אנו** **אור ליום הג' של סוכות**.

• במקור: יעקב אבינו עליו כתוב, יעקב אותיות יבקע ויבקע אותיות יעקב.

הרבי הוסיף את המילים: **בזהר שאומר ומברך אז יבקע כשחור אורך** והקיף בסוגריים את המילים: (יעקב אותיות יבקע ויבקע אותיות יעקב).

• במקור: יבקע - היינו לבקוע את כל המניעות והעיכובים.

הרבי העביר קולמוס על המילה "את", והוסיף את המילים: **האור דרך** כל המניעות והעיכובים.

• במקור: שזהו מה שנאמר לא כאברהם ... אלא כיעקב שנאמר בו "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה" שזהו נחלה בלי מצרים.

הרבי העביר קולמוס על המילים "שזהו מה שנאמר", וכתב: **אמרז"ל**. העביר קולמוס על המילים "שנאמר בו כו" עד סוף הקטע וכתב: **שיתיה מטתו שלימה. ועוד ארז"ל לא כאברהם כו' כיצחק כו' אלא כיעקב שכתוב בו ופרצת ימה גו'.**

• במקור: יעקב צריך היה ללחום עם עשו ועם לבן ובתואל.

הרבי הוסיף: **הועמד בפני עבודה קשה ביותר**. והעביר קולמוס על המילה "ובתואל".

• במקור: ועל ידי עבודה ויגיעה הבקיע את כל המניעות והעיכובים עד שגם בחון, חרון אף של עולם, הסיר את כל המניעות והעיכובים. יעקב התנהג בסדר של "ופרצת" בלי גבול, ולכן היתה מטתו שלמה.

הרבי הוסיף את המילה: **זו**. העביר קולמוס על המילים: "הבקיע את כל המניעות והעיכובים עד שגם". כתב: **פרץ גדרו של העולם**, העביר קולמוס על המילים: "יעקב התנהג בסדר של .. בלי גבול" וכתב: **ולכן גם שכרו** ["ופרצת"]

200 שנה להסתלקותו של הבעש"ט

בין השאר הזכיר הרבי שהשנה מתמלאים מאתיים שנה להילולא – הסתלקות – של יוצר ומיסד תנועת ותורת החסידות, רבי ישראל בעל־שם טוב (נפטר בחג השבועות תק"כ), ולרגל מאורע זה יש להגביר בשנה זו בפרט את הפצת מעיינותיו חוצה בסדר של "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", בכדי לממש תשובתו של מלך־המשיח לבעש"ט על שאלתו "אימתי קאתי מר?" – "לכשיפוצו מעינותיך חוצה".

הרבי הודיע, שבשנה זו ידפיסו את הספר "צוואת הריב"ש" המוזכר בספר התניא. ואם כי אין זה לשונו של הבעש"ט אלא "לקוטי בתר לקוטי, אבל המכוון הוא אמת לאמיתו", וביאר את הפסקא הראשונה שבצואת הריב"ש.

ימים שלא טעמו בהם טעם שינה

בסיום ההתועדות הכריז הרבי שעל ימים אלה של חג הסוכות כתוב "ימים שלא טעמו בהם טעם שינה", ולכן צריכים להתועד כל לילה ובימים לעסוק בתורה ותפלה וכו'.

ואכן, במשך כל ימי ולילות החג, השתלבו בבית הרבי, תורה ותפלה, התועדות ושיחת רעים נאמנים וכרגיל היה כל זה מלווה ניגוני דבקות וניגוני שמחה חבד"יים וריקודים סוערים.

קבוצות ילדים מבקרות בבית הרבי

בימי חול המועד, התכנסו מאות רבות של ילדים וילדות (בימים נפרדים) בסוכתו הגדולה של הרבי, כובדו במיני

שתתאחד עם עצמות־אין־סוף. ועל ידי זה מסיר האדם את ההגבלות שבעולם וממשיך את ה"ופרצת" בעולם, שזהו ענין "פרצות תשב ירושלים", שהפרצות – ענין שבלי גבול – באות בהתיישבות – תשב – וזה מתגלה על ידי "יעלה הפורץ לפניהם" בקרוב ממש.

משמעות האושפיזין של יעקב אבינו

נמצאים אנו אור ליום הג' של סוכות, היום השלישי של סכות הוא האושפיזין של יעקב אבינו עליו כתוב, בזהר שאומר ומברך אז יבקע כשחר אורך (יעקב אותיות יבקע ויבקע אותיות יעקב). יבקע – היינו לבקוע האור דרך כל המניעות והעיכובים.

אמרז"ל לא כאברהם שיצא ממנו ושמעאל, לא כיצחק שיצא ממנו עשו אלא כיעקב שהיתה מטתו שלימה. ועוד אמרז"ל לא כאברהם כו' כיצחק כו' אלא כיעקב שכתוב בו ופרצת ימה גו'.

יעקב הועמד בפני עבודה קשה ביותר, צריך היה ללחום עם עשו ועם לבן והיה עליו להתייגע יגיעה רבה, ביום אכלני חורב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני. ועל ידי עבודה ויגיעה זו בחרן, חרון אף של עולם, פרץ גדרו של העולם, המניעות והעיכובים. ולכן גם שכרו "ופרצת", ולכן היתה מטתו שלמה.

זוהי הוראת היום השלישי של סוכות, האושפיזין של יעקב, שאין להתחשב כלל בקשיים ומניעות, אלא יש להתנהג בסדר של "ופרצת", ועל ידי זה לוקחים ומשיגים את כל הענינים, והולכים אתם לקראת ה"יעלה הפורץ".

בקוטיים ומניעות, אלא יש להתנהג בסדר של "ומרצת", ועל ידי זה לוקחים ומשיגים את כל העניינים, והולכים אתם לקראת ה"יקלה הפורץ".

200 שנה להסתלקותו על הבעש"ט

בין השאר הזכיר הרבי שהטנה מחמלאים מאחים שנה להילולא -הסתלקות- של יוצר ומיסד תנועת ותורת המסירות, רבי ישראל בעל-שם-טוב (נפטר בחג השבועות ח"כ), ולרגל מאורע זה יש להגביר בשנה זו במרס את הפצת פעיינותיו חוצה בסדר של "ומרצת ימה וקדסה וצפונה ונגבה", בכדי לממש הטובתו של סלך-הטשית לבעש"ט על שאלתו "צויתי קצתי סר?" - "לכשיפוצו פעיינותיך חוצה".

הרבי ה**קריי**, שבשנה זו, ידפיסו את הספר "צויתת הריב"ש" המוזכר בספר התניא. ואם כן אין זה לטונו של הבעש"ט אלא לקוטי בתר לקוטי, אבל המכוון ה**לא** אמת לאמתך, וביאר את המסקא הראשונה שבצואת הריב"ש.

ימים שלא טעמו בהם טעם שינה

בסיום ההתועדות, הכריז הרבי, שעל ימים אלה של חג הסכות כתוב "ימים שלא טעמו בהם טעם שינה", ולכן צריכים להתועד כל לילה ובימים לעסוק בתורה ותפלה ^{מכאן} ~~העניינים המוכרחים~~.

ואכן, במסך כל ימי ולילות החג, השתלבו בבית הרבי, תורה ותפלה, התועדות וסיחת רעים נאטנים ורגיל היה כל זה סלווה ניגוני דבקות וניגוני שמחה חד"יים וריקודים סוערים.

קצוצות ילדים מבקרות בבית הרבי

בימי חול המועד, התכנסו מאות רבות של ילדים וילדות (בימים נפרדים) בסוכתו הגדולה של הרבי, כובדו בסניי מחיקה, שרו ורקדו, ולבסוף לעברו בסך לפני הרבי שעמד על בזוזטרא מיוחדת והסתכל על כל אחד ואחד מהם, ולילה אותם בשירתם וברקודם.

הספליא טבדור, חינכם המוסרש של ילדים/ות אלה, שכבר מקסנותם מוסרשת בהם הדבקות והמסירות לרבי ולכל ההווי החב"די המסועף. עיניהם היוקדות של ילדים אלה, נוצצו מרוב שמחה, על שזכו להביס בפניו של צדוק עולם, על שזכו לקיים הואאת התורה "והיו עיניך רואות את מוריק". (על הכינוס העולמי של "צעירי חב"ד" ועל ההתועדות הגדולה של שמחת בית השואבה - במאמר הבא).

(המסך יבוא אי"ה)

הגות הרבי על עמודים אלו:

- במקור: הרבי הכריז, שבשנה זו, ידפיסו את הספר "צואת הריב"ש".
- הרבי תיקן: הודיע, ותיקון הוא"ים במילה: צואת.
- הרבי הוסיף גרשיים על המילים: "לקוטי בתר לקוטי, אבל המכוון הוא אמת לאמתו".
- במקור: להתועד כל לילה ובימים לעסוק בתורה ותפלה ובשאר העניינים המוכרחים.
- הרבי העביר קולמוס על המילים "ובשאר העניינים המוכרחים", וכתב במקום: וכו'.
- במקור: בשירתם ובזמרתם.
- הרבי תיקן: וברקודם.

נוצצו מרוב שמחה, על שזכו להביט בפניו של צדיק עולם, על שזכו לקיים הוראת התורה "והיו עיניך רואות את מוריך".

(על הכינוס העולמי של "צעירי חב"ד" ועל ההתועדות הגדולה של שמחת בית השואבה - במאמר הבא).

החלק הבא של היומן לא פורסם בשעתו, וכפי הנראה לא הוגה על-ידי הרבי

מתיקה, שרו ורקדו, ולבסוף עברו בסך לפני הרבי שעמד על גזוזטרא מיוחדת והסתכל על כל אחד ואחד מהם, וליוה אותם בשירתם וברקודם.

המפליא שבדבר, חינוכם המושרש של ילדים/ות אלה, שכבר מקטנותם מושרשת בהם הדבקות והמסירות לרבי ולכל ההווי החב"די המסועף.

עיניהם היוקדות של ילדים אלה,

מוקדש לחיזוק ההתקשרות לנשיא דורנו
כ"ק אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

